

STUDIEHANDBOK 2001 - 2002

ARKITEKTURSKOLAN KTH

Innehållsförteckning

ARKITEKTURUTBILDNINGEN	
Mål och syfte	5
Studieplan	6
Kursplaner, allmänt	8
Utbildningens uppbyggnad	9
Antagningsrutiner	10
Allmän information	11
BASUTBILDNINGEN	13
Årskurs 1	14
Arkitekturhistoria I	15
Årskurs 2	16
Arkitekturteknik	18
Arkitekturhistoria II	19
Konstnärlig verksamhet	19
Årskurs 3 (Inledande kurs)	20
Arkitekturhistoria, studieresa	21
HÖGRE ÅRSKURSER	22
Inledande läsperioden	24
Valbara program	28
Schema, högre årskurser	28
<i>Beskrivningar, ämnesvis:</i>	
Arkitektur, Formlära	29
Arkitektur, Husbyggnad	38
Arkitektur	47
Stadsbyggnad	52
Övriga valbara program	54
ÅRSKURS 5	59
EXAMENSARBETE	62

**ARKITEKTURSKOLAN
KTH**

Östermalmsgatan 26
100 44 Stockholm
Telefon: vx 08 - 790 6000
www.arch.kth.se

Redaktör: Karin Johansson, Arkitekturskolan KTH

Arkitekturskolan, KTH

Arkitektur har en i kulturellt hänseende oomtvistad position och dess betydelse i samhällsdebatten ökar, i takt med utformningskvalitetens växande betydelse för kulturellt och ekonomiskt värdeskapande.

Arkitektur är ett vidare ämne än planlösningar, färgsättning och fasader. Det behandlar komplexa föränderliga system ur ett mycket stort antal aspekter.

Arkitekturutbildning bedrivs på ungefär samma sätt över hela världen, ett antal kurser om samhället, historien och tekniken, kurser i teckning, måleri och skulptur och framför allt ett antal projekt, studios. Där ställs studenterna gång på gång inför att själva utforma arkitekturprojekt, i ständig dialog med sina lärare. Dessa projekt utvecklas från kortare och bundna till längre och friare, med alltmer sammansatta tillämpningsuppgifter.

Studierna avslutas med ett självständigt utfört examensarbete, som bedöms av en internationell jury.

De svenska arkitekturutbildningarna genomgår nu omfattande moderniseringar, i överensstämmelse med riktlinjerna i regeringens arkitekturpolitiska handlingsprogram, i enlighet med EUs arkitektordirektiv, och i linje med den internationella utvecklingen på arkitekturutbildningsområdet. De går mot en ökad betoning av **ämnet** arkitektur.

Arkitekturutbildningens mål och syfte

Målet för utbildningen vid Arkitekturskolan, KTH är att:

- ge kunskap om arkitekturens begrepp och teorier och deras tillämpning
- ge kunskap om arkitekturens tekniska villkor och möjligheter
- ge förståelse för och kunskap om arkitekturens kulturella och historiska sammanhang
- ge förmåga att tillämpa och förena estetiska, funktionella, tekniska och samhälleliga hänsyn i arkitektonisk gestaltning
- ge de studerande erforderlig kompetens för en vidare karriär inom ämnets professionsfält
- ge förmåga att självständigt bedriva utvecklingsarbete inom arkitekturområdet
- ge insikt i arkitekturämnet och färdighet att identifiera, beskriva, analysera, lösa och gestalta arkitekturuppgifter

Tillämpningen visas i Arkitekturskolans studieplan.

Studieplanen är skolans beskrivning av utbildningens uppbyggnad.

Den preciserar utbildningens syfte, mål och innehåll, säkerställer flexibilitet och öppenhet i förhållande till yrket, ämnet, forskningen och samhället.

Studieplanens överordnade bestämmelser kompletteras av ramplaner för basutbildningens båda årskurser och för de högre årskursernas studios. Ramplanerna är operationella beskrivningar av verksamheten i de olika årskurserna och studieenheterna. De utgör underlag för årliga kursplaner som är de konkreta beskrivningarna av utbildningsinnehållet.

Studieplan

Årskurs 1

Kurser

1A1 100	Introduktion till arkitekturstudierna	(1)
1A1 11T	Arkitekturteknik 1	6
1A1 11H	Arkitekturhistoria 1	5
1A1 11K	Konstnärlig verksamhet 1	3

Projekt

1A1 CC1	Inledande kurs 1 / Crash course 1	6
1A1 11B	Projekt del 1:1 (två moment)	8
1A1 11C	Projekt del 1:2	6
1A1 11D	Projekt del 1:3	6

(totalt 40 poäng)

Årskurs 2

Kurser

1A1 263 (*1)	Arkitekturteknik 2	6
1A1 21H (*2)	Arkitekturhistoria 2	5
1A1 21K (*3)	Konstnärlig verksamhet 2	3
1A1 21Q	Arkitekturkommunikation 2	2

Projekt

1A1 21B	Projekt del 2:1	9
1A1 21C	Projekt del 2:2	7
1A1 21D	Projekt del 2:3 (två moment)	8

(totalt 40 poäng)

Årskurs 3

1A1 CC3	Inledande kurs 3 / Crash course 3	6
---------	-----------------------------------	---

Årskurs 4

1A1 CC4	Inledande kurs 4 / Crash course 4	6
1Y1 400	Introduktion för utbytesstudenter <i>Introduction for exchange students</i>	1
1A1 40A	Inledande studio för utbytesstudenter <i>Introductory studio for exchange students</i>	6

Årskurs 3 och 4, valbar del

Helårsspår

1A1 A1A	Projekt del 3/4:1, Fiktion och verklighet 1	14
1A1 A1B	Projekt del 3/4:2, Fiktion och verklighet 2	10
1A1 A1C	Projekt del 3/4:3, Fiktion och verklighet 3	10
1A1 A1D	Projekt del 3/4:1, Formspråk 1	14
1A1 A1E	Projekt del 3/4:2, Formspråk 2	10
1A1 A1F	Projekt del 3/4:3, Formspråk 3	10

1A1 B1A	Projekt del 3/4:1, Appearance 1	14
1A1 B1B	Projekt del 3/4:2, Appearance 2	10
1A1 B1C	Projekt del 3/4:3, Appearance 3	10
1A1 B1D	Projekt del 3/4:1, Avlagring, lagring och överlagring 1	14
1A1 B1E	Projekt del 3/4:2, Avlagring, lagring och överlagring 2	10
1A1 B1F	Projekt del 3/4:3, Avlagring, lagring och överlagring 3	10
1A1 B1G	Projekt del 3/4:1, Alien 2 - Norm and Mutation 1	14
1A1 B1H	Projekt del 3/4:2, Alien 2 - Norm and Mutation 2	10
1A1 B1I	Projekt del 3/4:3, Alien 2 - Norm and Mutation 3	10
1A1 C1A	Projekt del 3/4:1, Urban Curating 1	14
1A1 C1B	Projekt del 3/4:2, Urban Curating 2	10
1A1 C1C	Projekt del 3/4:3, Urban Curating 3	10
1A1 D1A	Projekt del 3/4:1, NOD	14
1A1 D1B	Projekt del 3/4:2, BAS	10
1A1 D1C	Projekt del 3/4:3, YTA	10
1A1 F1A	Projekt del 3/4:1, A+URL 1	14
1A1 F1B	Projekt del 3/4:2, A+URL 2	10
1A1 F1C	Projekt del 3/4:3, A+URL 3	10

Fristående valbara program

1A1 G1A	Experimentell design	14
1A1 E1B	Landskap 1	10
1A1 E1C	Landskap 2	10
1A1 T1C	Stora Rum	10
1xx xxx	Third World Housing 1	10
1xx xxx	Third World Housing 2	10
1xx xxx	The Swedish Housing Model	10

Årskurs 5

1A1 ATE	Arkitekturteori	3
1A1 VET	Vetenskapsteori	3
1A1 UPP	Uppsats	3
1A1 51B	Experimentell design	11
	Examensarbete	20
		(totalt 40 poäng)

Total poängsumma

200

(arkitektexamen omfattar minst 180p)

*1 Studenter som gick åk 1 förra året har kurskoden 1A1 TEK även i åk 2 detta år

*2 Studenter som gick åk 1 förra året har kurskoden 1A1 HIS även i åk 2 detta år

*3 Studenter som gick åk 1 förra året har kurskoden 1A1 KTR även i åk 2 detta år

Kursplaner

För samtliga kurser gäller följande, om inte annat anges:

1. Kursens benämning och poängtal visas i studieplanen
2. Kursens syfte är att utveckla och fördjupa insikterna i arkitekturämnet i enlighet med Arkitekturskolans överordnade mål
3. Examination sker genom inlämningar, vid kritik och seminarier
4. Endast betygen godkänd och underkänd förekommer
5. För godkänt betyg krävs 80% närvaro på schemalagd tid, godkända delinlämningar, övningsuppgifter, kritik och seminarier, samt i förekommande fall godkänd tentamen
6. För uppflyttning till högre årskurs krävs godkänd portföljbedömning (se bestämmelser om Arkitekturskolans studieråd)
7. Kurser med mer än 10p är delade i moment
8. Tidsbegränsning för samtliga kurser är ett år från kursstart

Arkitekturskolans ämnesstruktur ht 2001:

Ämne	Professor
Arkitektur	Staffan Henriksson
Arkitektur, Formlära	Jadwiga Krupinska
Arkitektur, Husbyggnad	Elizabeth Hatz
Arkitektur, Landskapsarkitektur	Gunilla Bandolin
Arkitekturhistoria	Johan Mårtelius
Belysningslära	Anders Liljefors
Konstruktionslära	Sture Samuelsson
Projekteringsmetodik	Jerker Lundequist
Stadsbyggnad	Kai Wartianen

Arkitekturutbildningen bedrivs genom ett lämpligt antal i huvudsak konstnärligt meriterade professorer i huvudämnet arkitektur, med eller utan tilläggsbenämningar. Därutöver, som självständiga ämnen eller avdelningar; arkitekturhistoria, arkitekturteori/designteori/projekteringsmetodik, konstruktionslära och arkitekturkommunikation. De ansvariga lärarna rekryteras på tidsbegränsade förordnanden(5+5år). Lärarkåren i övrigt består av ett ändamålsenligt antal adjungerade adjunkter och lektorer, förordnade på upp till 50% på upp till tre år.

Utbildningen

KTHs arkitekturutbildning är femårig, omfattar från och med läsåret 01/02 på försök 200p, med möjlighet att avlägga examen på 180p, och utgörs i huvudsak av projektorienterade studier.

Utbildningen bedrivs med en inledande basutbildning, lika för alla.

Därefter följer ett antal valbara projekt som går mot ökande komplexitet.

De studerande kan genom sina val själva forma sin inriktning, också genom de många internationella utbytesprogrammen. Hälften av studenterna läser cirka ett år vid en arkitekturskola i ett annat EU-land och många har mer än 200p i sin examen.

Utbildningsprogrammet antar årligen 115 studerande, fördelade lika mellan könen. Antagningspoängen är bland de högsta på KTH, och i hela landet. Hötsterminen 2001 hade KTHs Arkitekturskola 667 förstahandssökande.

Den inledande utbildningen, basutbildningen, omfattar de första 2 åren samt treans inledande kurs. Den bedrivs i projektform i studios om 20-25 studenter och lärarlag, utvecklar kännedom om arkitekturen som kunskapsområde och ger en grundläggande gestaltningsträning. I studioformen arbetar studenterna med ett stort antal korta bundna projekt som gradvis går mot ökad längd och komplexitet.

Basutbildningen innehåller också kurser i arkitekturhistoria, arkitekturteknik och teckning, måleri och skulptur. Även kurser i kommunikation och CAD ingår. Frivilliga intensivkurser i konstnärlig verksamhet finns dessutom under sommaren.

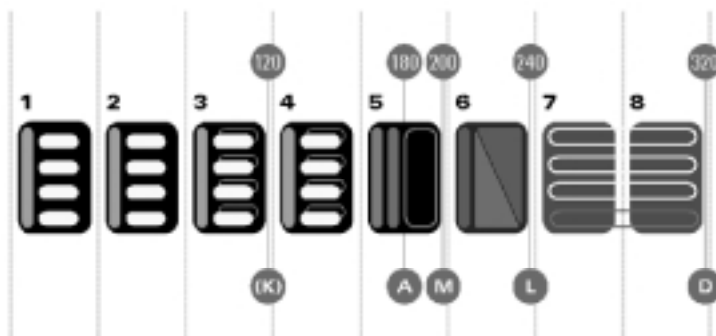
De högre årskurserna är i stor utsträckning inriktade på framställning av arkitekturprojekt, i årslånga tredelade program. Programutbudet är mycket större i de högre årskurserna och därmed finns möjlighet för studenterna att forma sin egen väg genom utbildningen, liksom genom de många internationella utbytesprogrammen.

Varje årskurs inleds med en årskursgemensam intensivkurs, en **Crash course**, inom ett centralt område.

Det femte året innehåller kurser i vetenskapsteori och forskningsmetodik, en uppsats, ett experimentellt gestaltungsprojekt och examensarbetet. Meritvärdering och pedagogisk vägledning sker genom Arkitekturskolans studieråd. För examensarbetena finns särskilda bestämmelser. Ett sjätte år, som kan avslutas med licentiatexamen, är under utveckling. Forskarutbildningen, som leder till doktorsexamen, är också under översyn.

Arkitekturstudiernas uppbyggnad:

Figuren visar de årskursgemensamma intensivkurserna, parallella studios i basutbildningen (år 1+2), valfriheten i de högre årskurserna där antalet studios utökas (år 3+4) och det femte året med examensarbetet. Det sjätte året (som avslutas med licentiatexamen) och år 7 och 8 (som leder till doktorsexamen) är under utveckling.

Antagningsrutiner

Det finns flera olika sätt att antas till Arkitekturskolan. I några fall sker antagningen centralt och i andra fall lokalt genom Arkitekturskolans kansli:

1. Ordinarie studier, hela utbildningen

All antagning till första årskursen sker centralt. Ansökan ska sändas till VHS. För att antagas via Arkitektprovet måste man vara behörig och ha sökt utbildningen på vanligt sätt.

Urvalet sker (läsåret 01/02) i tre urvalsgrupper:

Betyg (fn 44% av antalet utbildningsplatser)

Högskoleprovet (fn 22%)

Arkitektprovet (fn 33%)

All information om behörighetsregler och rutiner för ansökan finns på KTHs gemensamma informationssidor: <http://www.kth.se/utbildning/program/ansokan/>

2. Ordinarie studier, högre årskurs

Den som påbörjat en arkitekturutbildning eller en annan utbildning med liknande innehåll kan antas till andra årskursen eller högre. KTH accepterar inte några byten under första läsåret. Ansökan sänds till Arkitekturskolan.

Ansökan ska innehålla:

Betyg och andra intyg (originalutskrift eller vidimerade kopior) över tidigare arkitekturstudier

Om tidigare meriter är från en utländsk högskola:

Handlingar som visar grundläggande högskolebehörighet

Andra handlingar som styrker förkunskaper, exempelvis projektportfölj

Det är alltid möjligt att söka till utbildningen via den centrala antagningen. Detta gäller även den som påbörjat arkitekturstudier vid någon annan skola och har tillräckliga förkunskaper för högre årskurs.

3. Gäststudier i den högre delen av utbildningen

I den högre delen av utbildningen finns ett stort antal valbara program, som i viss utsträckning är öppna även för studerande som är inskrivna vid andra arkitekturskolor och motsvarande. Detta gäller i mån av plats och lämpliga förkunskaper. Gäststuderande räknas formellt som utbytesstuderande vid KTH, dvs de antas för en termin eller ett läsår i taget.

4. Utbytesstudier

Arkitekturskolan har ett etablerat utbyte med ett stort antal utländska arkitekturskolor, liksom med exempelvis Konstfack. Närmare information via studievägledningen eller internationella kontorets webb-information.

5. Fristående kurser

Vid KTH finns två sorters poängsatta kurser för fristående studerande:

Vidareutbildningskurser - särskilt inrättade för fristående studerande.

Programkurser - kurser på KTHs civilingenjörs-, högskoleingenjörs- och arkitektprogram. Inom arkitekturutbildningen finns det relativt få programkurser som faktiskt kan läsas som fristående. Någon generell information om detta kan dock inte ges utan det bästa är att kontakta skolans studievägledning.

Fullständig information om KTHs regler för ansökan till fristående kurs:

<http://www.kth.se/utbildning/vidareutbildning/>

Antagningsordning för KTH, fastställd av universitetsstyrelsen, se:

<http://www.kth.se/info/kth-handboken/II/15/1.html>

Arkitektprovet

Förutom urvalsgrupperna betyg och högskoleprov finns ett tredje sätt att antagas till arkitekturutbildningen: Arkitektprovet. Provet är gemensamt för de tre arkitekturskolorna i Sverige, består först av en hemuppgift och därefter av två provdagar på skolorna för dem som valts ut till nästa etapp.

För vidare information om Arkitektprovet se: www.arch.kth.se

Arkitekturskolans studieråd

Inom arkitekturutbildningen vid KTH förekommer inga graderade betyg. Värdering av prestationer och resultat sker uteslutande genom arbetsprover, portfolios. Genom det ökande internationella utbytet och den växande antagningen till högre årskurser ökar antalet ärenden som rör meritvärdering och tillgodoräknanden snabbt.

I november 2000 inrättades Arkitekturskolans studieråd:

Studierådet beslutar om uppflyttning till högre årskurs.

Studierådet beslutar om examensarbete kan påbörjas och ska granska och godkänna uppgiftens formulering inför examensarbete.

Studierådet utser examensjuryn och KTHs ledamöter i arkitektprovjuryn. Studierådet svarar för bedömningen av arbeten från andra utbildningar för tillgodoräknande.

Studierådet ska sammanträda en gång per månad.

Studierådets ledamöter ht 01:

Martha Bernalt(föredr.)

Ana Betancour

Leif Brodersen

Peter Hasdell

Elizabeth Hatz

Jan Henriksson(ordf.)

Staffan Henriksson

Jadwiga Krupinska

Agneta Lundeberg(sekr.)

Weronica Ronnefalk

Pål Røjgård

Praktik

Tidigare har det funnits ett formellt krav på minst 17 veckors praktik, men frågan om det riktiga i att en akademisk utbildning ställer krav på praktik som högskolan inte själv tillhandahåller aktualiserades i samband med Högskoleverkets utredning.

Det vanliga idag är cirka ett års praktikuppehåll under studietiden.

Arkitektdirektivet

Arkitekturskolorna har en speciell ställning genom att de styrs av ett EU-direktiv från 1985. Arkitektyrket är noga reglerat i flertalet länder och direktivet ska garantera att alla, vars utbildning uppfyller kraven, har rätt att fritt utöva sitt yrke inom hela EU/EES-området. Detta ställer höga krav på skolan; allt fler svenska företag och arkitekter involveras i internationella uppdrag, då är det viktigt att ha en examen som uppfyller arkitektdirektivet.

Tävlingar

Tävlingar får ej tillgodoräknas som studieresultat i form av poäng annat än om de är organiserade av examinator inom ett projekt och tävlingsbestäm-
melseerna uppfylls angående ansvarsfördelning.

Arkitektursektionen THS (Tekniska Högskolans Studentkår)

Genom Arkitektursektionen får studenterna vid Arkitekturskolan möjlighet att utse representanter i de styrelser och grupper som leder Arkitekturskolans verksamhet och kan därigenom i relativt hög grad påverka skolans framtida utveckling.

Arkitektursektionen ordnar olika sociala arrangemang, som fester, barer, mm och försöker påverka skolan, dess lärare och andra anställda för att utbildningen skall se ut som studenterna vill ha den.

LADOK

KTH använder ett datorbaserat studiedokumentationssystem, Ladok, där de kursansvariga institutionerna rapporterar in alla studieresultat. I slutet av läsåret skickas studieintyg ut till studerande i den grundläggande utbildningen som under de senaste 12 månaderna fått något resultat inrapporterat. Alla uppgifter i Ladok är offentlig handling.

KTH PING

Med hjälp av studentkortet (som utfärdats av SFS) kan man som student, från vilken dator som helst med en webbläsare, få tillgång till data ur KTHs studiedokumentationssystem.

Man kan bland annat se och ändra sina adressuppgifter, se rapporterade resultat, kurser med slutbetyg, kursregistreringar och uppnådda poäng. Man kan också skriva ut studieintyg på svenska och engelska.

CSN

Norra Tjörngatan 6, Box 895, 851 24 Sundsvall. Telefon: 0771-276 500.
Datasvar: 08-619 8000, www.csn.se

Central kurator

För studenter med studiesociala och personliga frågor. Tidsbeställning.

Gun Sonlin, kurator, samordnare för CSN-frågor:

Telefon: 08-790 7047

E-post: gun@admin.kth.se

Johan Österlin, kurator, samordnare för funktionshindrade studenter:

Telefon: 08-790 9894

E-post: johano@admin.kth.se

Studenthälsa och studentpräst

I kärhuset finns en gång/vecka under terminstid en sjuksköterska och en studentpräst. Studentpalatset är en gemensam verksamhet för Stockholms högskolor. Där finns läkare, sjuksköterska, psykiater, studentjurist och SSCO.

Studenthälsan

Telefon: 08-674 7700

Studentpräst

Telefon: 070-324 6566
070-894 8828

Studentpalatset

Norrullsgatan 2

Öppet må-fre 8-22, lö 8-17

Telefon: 08-674 7657

Allmän information och anvisningar för studerande vid KTH:

Se KTHs Studiehandbok: <http://hymer.midgard.kth.se/studiehandbok.asp>

Basutbildningen (Basic programme):

Årskurs 1, 40 poäng

Årskursansvarig lärare:

Univ. lektor Weronica Ronnefalk

Årskurs 2, 40 poäng

Årskursansvarig lärare:

Professor Elizabeth Hatz

Årskurs 3, Inledande kurs 6p

Terminsansvarig lärare:

Professor Kai Wartainen

Årskurs 1 (First year):

Årskursansvarig lärare: Univ. lektor Weronica Ronnefalk

Utbildningsadministratör: Margareta Pettersson

Lärlag:

1. Rob van Mierop
Håkan Widjedahl
Peder Hallkvist
2. Susanne Ramel
Lova Lagercrantz
Karin Stenkvis
3. Anna Odlinge
Katarina Bonnevier
4. Tor Lindstrand
Fredrik Larsson
5. Markus Aemi
Boel Hellman

Innehåll:

Introduktionskurs till Arkitekturskolan

Bygge + information, Hasse Enerfeldt

Inledande kurs

Begreppshantering

Projekt del 1a

Mindre arkitekturprojekt vid Slussen

Intermezzo 1

Konstnärlig träning

Projekt del 1b

Lagerbyggnad

Projekt del 2

Badhus vid Ladugårdsgärdet

Intermezzo 2

Geometri/1:1/studieresa

Projekt del 3

Bostäder

Totalt 40p i första årskursen

Under året går kontinuerliga kurser i arkitekturhistoria, konstruktion och konstnärlig verksamhet parallellt med arkitekturprojekten.

Mål:

Målet med årskurs ett är att alla ska förstå, kunna hantera och använda de grundläggande arkitektoniska begreppen i det egna arbetet. En grundläggande kunskap i de verktyg arkitekter använder (främst modell och ritning) ska uppnås så att det inte utgör något hinder för vidare studier. Varje student ska också uppnå rutin i projektarbete och ha tillskansat sig en metod.

För godkänt krävs full närvaro vid ritsalsundervisning, föreläsningar samt vid genomgångar och kritik tillfällen samt godkända inlämningar av deluppgifter och slutinlämning.

Kursbeskrivningar:

Inledande kurs (Crash course), begreppshantering:

Kursens huvudsakliga mål är att ge förståelse för de grundläggande arkitektoniska begreppen och att lära sig analysera och hantera dem i tredimensionell form. Som verktyg används modellen och olika metoder prövas i de olika grupperna. Inlämningskraven är fem, samtliga i modell.

Projekt del 1a – ett mindre projekt vid Slussen

Projektet är en fortsatt studie av de grundläggande begreppen som nu sätts i relation till en skala, ett program och en plats. Som nya begrepp kommer skala, mått, program, funktion och plats in. Krav är modeller och ritningar.

Projekt del 1b – lagerbyggnad

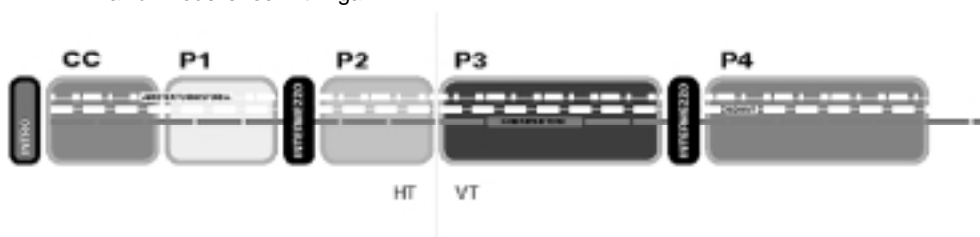
Projektet är en fortsatt studie av de grundläggande begreppen som sätts i relation till ytterligare begrepp. Projektets mål är att nå rutin och fördjupad förståelse inför de större projekten på vårterminen. Fokus läggs på begreppet konstruktion. Krav är modeller och ritningar.

Projekt del 2 – badhus vid Ladugårdsgärdet

Projektet är en fortsatt studie av de grundläggande begreppen och att förstå, hantera och problematisera begreppen ordning, mening och landskap i det faktiska arkitekturprojektet och i diskussion. Krav är modeller och ritningar.

Projekt del 3 – bostadshus i "stadsmiljö"

Projektet är en fortsatt studie av de grundläggande begreppen och att förstå, hantera och problematisera begreppen stad, bostad och struktur i det faktiska arkitekturprojektet och i diskussion. Krav är modeller och ritningar.

Arkitekturhistoria

Arkitekturens teori och historia I (5p)

Kursen behandlar arkitekturens grunder, begrepp och element i ett kulturellt och historiskt perspektiv. Teoribildning, byggnadsprinciper och rumsformer studeras i ett historiskt förlopp från antika kulturer fram till den europeiska upplysningstiden.

Kursinnehållet inkluderar breda geografiska sammanhang och belyser byggandets traditionsbildning och typbildning liksom arkitekturen och stadsbyggandet i deras relation till samhällsformer, världsbild och idéutveckling.

Årskurs 2 (Second year):

Årskursansvarig: Professor Elizabeth Hatz

Utbildningsadministratör: Margareta Pettersson

Lärlarlag:

1. Susanna Bremberg
Stefan Andersson
2. Klas Ruin
Lars Raattamaa
3. Brady Burroughs
Björn Aaro
4. Erik Stenberg
Helena Jarlöv Glantz

Innehåll:

Arkitekturteknik II

Architectural Technology II

Projekt del 1, höst

Project Studio 1 (autumn)

Projekt del 2, vinter

Project Studio 2 (winter)

Projekt del 3a - Modern arkitektur, vår

Project Studio 3a - Modern Architecture (spring)

Projekt del 3b - Modern arkitektur II

Project Studio 3b - Modern Architecture II

Konstnärlig verksamhet II

Form and Colour II

Arkitekturhistoria II

History of Architecture II

Arkitekturkommunikation

Architectural Communication

Totalt 40p i andra årskursen

Tema och uppläggning:

Tredimensionell gestaltungsformåga, arkitekturanalys: Tankeverktyg och arkitektoniska verktyg. Fördjupade arkitekturstudier i projekt och teori.

Arbetet utförs i fyra lärargrupper. Grupperna följer sina egna pedagogiska uppläggningar och program, men samarbetar punktvis i seminarier och som lärargrupp ledd av professor Elizabeth Hatz.

Studenterna väljer själva lärlarlag för hela året vid terminens början.

Uppgifterna i grupperna kommer att kretsa kring arkitektoniska begrepp och verktyg och mynna i olika typer av projekt med det gemensamt att de behandlar boende och offentlighet. Syftet är att de når en bestämd grad av detaljering så att projekten "mentalt byggs". Verktygen pendlar mellan modell, skiss, ritning, text mm.

Syftet är att utforska arkitektonisk hållning, orientera i arkitekturbegrepp och i nutida och historisk arkitektur av vikt. Sambandet mellan intention, struktur, konstruktion och gestalt kommer att vara ett genomgående tema.

Målet med projektundervisningen:

Genom projekt - via analys och egna spekulationer - belysa djupet och komplexiteten i arkitekturämnet, både vad gäller dess verktyg och egenart och dess relation till sociokulturella sammanhang. Efter tvåan ska man ha klart för sig hur svårt arkitekturämnet i själva verket är och hur fascinerande. Kraven ställs högt samtidigt som varje student ska bibringas ett stort mått av metod, orientering och vägledning, även i hur man själv skaffar sig den information som kan vara relevant. Undervisningen ska förmedla kunskaper om och känslan för arkitektoniska begrepp, rumsliga organisationer och spatiala samband via ett värdefullt arkitekturarv och kulturarv, historiskt och modernt. Utgångspunkten är principiell och orienterande, kritiskt analyserande.

Tredimensionell fattnings- och föreställningsförmåga är grundläggande, likaså orientering i arkitekturämnet via viktiga byggnadsverk. Stor vikt läggs vid verktygen - skiss, ritning, modell - och vid tankeverktyg: analys, självständigt, kritiskt tänkande och öppna, tentativa processer. Efter tvåan ska studenterna ha en god uppfattning dels om relativt sammansatta byggnadsverk - med referenser till relevanta exempel, samtida och historiska - dels om byggnaders relation till ett större fysiskt, socialt och kulturellt sammanhang.

Projektens relation till Arkitekturteknik / Konstruktionslära:

I tvåan ska studenterna bibringas god kännedom om konstruktiva betingelser och deras relation till gestalten i mindre och medelstora byggnadsverk med relativt sammansatta program, genom egna projekt och djupstudier av intressanta och viktiga byggnadsverk.

Ansvar:

Professor Sture Samuelsson

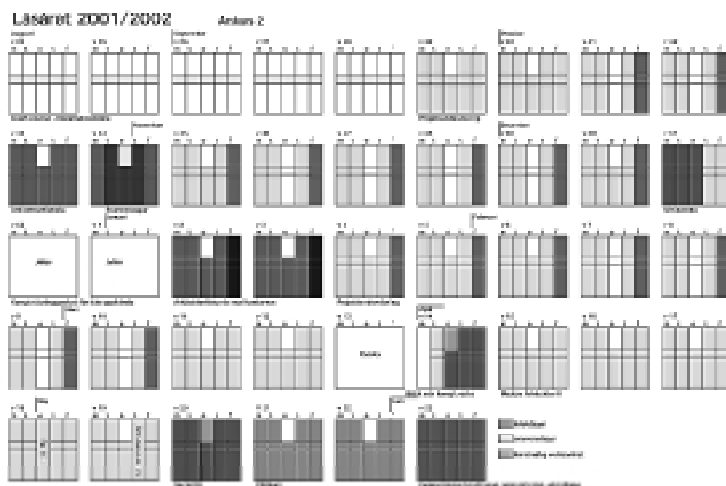
Påverkan i projekt:

utveckling av konstruktivt tänkande i projekt,
konstruktiv och detaljmässig bearbetning av del av projekt

Arkitekturhistoria och Konstnärlig verksamhet:

se s.19 för kursbeskrivningar

Schema:

Arkitekturteknik, 6p

Kursbeskrivning Inledande kurs årskurs 2:

Målsättning:

Kursen ska väcka intresse för och ge kunskap om modern byggnadsteknik med tillämpning på större byggnader, bostadshus, affärshus, skolor, hallar och liknande. Kursen är en förberedelse för redovisning och inlämning av tekniska lösningar i samband med kommande projekt i årskurs 2.

Projektering för traditionell och industrialiserad produktion behandlas. Ritningsförståelse övas liksom skissteknik för egen och andras förståelse samt presentationsteknik för fortsatt projektering och produktion.

Uppläggning:

Undervisningen bedrivs i form av föreläsningar, övningar, projektarbete och studiebesök. Föreläsningarna behandlar olika faktorer med anknytning till ämnesområdet, såsom

- material, konstruktion och byggsystem
- produktion
- klimat, energi, miljö och kretslopp
- beständighet

De olika objekten studeras dels genom studium av ritningar, dels genom diskussioner med involverade arkitekter och konstruktörer. Studiebesök görs i färdiga byggnader eller byggplatser samt hos material- och komponenttillverkare.

Genomförande:

Årskursen delas i grupper som studerar en ny, en äldre och en internationellt känd byggnad av hög arkitektonisk och teknisk kvalitet. Grupperna handleds av tvåans ordinarie lärare under ledning av lärare från Konstruktionslära. Varje grupp delas in i fyra undergrupper som var och en tar hand om tre av de nämnda byggnaderna. Två undergrupper studerar samma byggnader men i annan kombination, vilket ger underlag för jämförelse och diskussion. Vi behöver därmed 8 bra studieobjekt ur varje kategori.

Byggnaderna studeras i sin helhet och tekniska systemskisser upprättas för såväl stomme som stomkomplettering och installationer. Studenterna övar skissteknik att presentera tekniska lösningar i perspektiv- och sprängskisser. Resultatet av projektet är dessa handritade skisser och ritningar av tekniska lösningar samt modeller av utvalda detaljer. Dessa detaljer ska vara representativa för olika konstruktions- och materialområden.

De olika objekten presenteras och diskuteras av respektive grupp i seminarier där även arkitekter och konstruktörer bör inbjudas att närvara.

Det ger 8 seminarier om ca 2-3 timmar.

Arkitekturhistoria

Arkitekturens teori och historia II (5p)

Kursen behandlar arkitekturen och upplysningsarvet, modernismen och stadsutvecklingen i ett perspektiv från 1800-tal till nutid. Arkitekturens teoriutveckling, metoder och institutioner studeras utifrån arkitektyrkets etablering och utbredning, stadskulturens förändringar och industrisamhällets tekniska och ideologiska förutsättningar. Modernisering och modernism, traditions-skapande och historicism, kontext och postmodernism är centrala begrepp kring vilka kursinnehållet formas.

Konstnärlig verksamhet

Ingår i basutbildningen och löper med en heldag i veckan under de två första läsåren. Därefter kan konstnärlig verksamhet läsas som frivilliga intensivkurser under sommaren.

Den konstnärliga utbildningen avser att utveckla seendet och förståelsen av konst som ett viktigt inslag i den mänskliga miljön.

En del av undervisningen ägnas åt att skulptera, teckna, måla och att arbeta med collage efter levande modell.

Besök vid arkitektoniskt intressanta platser kyrkor, badhus, växthus för att studera rymd, ljus, reflexer och vid aktuella utställningar på gallerier och museer, med möjligheter till möten och diskussion med konstnärer, görs.

Även diavidsvisning av olika konstnärers verk ligger till grund för vidare diskussioner.

Efter varje avslutat arbetspass hålls en allmän genomgång där de genomförda projekten diskuteras.

Ansvarig lärare: Hans Löfgren

Lärare: Per Berglund, Thomas Efverström, Mausel Eksell-Strindberg, Birgitta Eriksson, Bitte Jonason Åkerlund, Hans Lif, Tomas Nordberg, Marja Ruta, Mia Vendel

Kroki

Teckning efter levande modell som ett medel i den konstnärliga träningen.

Med hjälp av enkla verktyg för seendet görs försök att reda ut, och att träna på att formulera något av, den komplexitet och rikedom som modellen och dess positioner utgör. Ett sökande efter mer av funktion, upptäckt och uttryck än av konstfärdighet och en hel del lagbundenhet, men inga estetiska "recept".

Modellen intar olika positioner av varierande tidslängd och karaktär, studenterna tecknar och läraren ger fortlöpande individuell vägledning och kritik.

Studenterna håller eget material såsom skissblock och blyertspenna.

Vid teckning i större format finns papper att tillgå i ateljén.

Begränsad tillgång finns även på ritkol, tusch och penslar.

Kursen i kroki ges under större delen av läsåret med ett pass i veckan om tre modelltimmar. Undervisningen är förlagd till kvällstid, vanligtvis tisdagar och är frivillig.

Ansvarig lärare: Hans Lif

Årskurs 3 (Third year):

Kursansvarig: Professor Kai Wartainen

Kursbeskrivning Inledande kurs (Crash course):

STAD analys & program - 6p

Chinese architects are probably the most modern architects in the world... There are buildings which were designed by two Chinese architects in two days. This may seem funny; but the prospect becomes slightly sinister when we realize there may soon be a time when all of us will also be asked to design buildings in two days – and then we will be among the lucky ones.
Rem Koolhaas 1997

Mål:

Årskursen delas i 12 grupper om 6-7 studenter. Grupperna ska analysera tre 400m x 1600m rutor i olika stadsmiljöer och göra förbättrande program. Varje ruta presenteras som en morfologisk karta i skalan 1:2500. Förutom morfologin ska analysen ta upp tre till fem egenskaper och kriterier, som är relevanta för att beskriva områdets identitet. Val av arbetsmetoder och presentationssätt för analyserna är fritt. Avsikten med analysen är att definiera problematiska punkter och områden inom rutan som potential för förändring eller bevaring. Platsens potential ska åskådliggöras genom ett program, som visualiseras. Avsikten med programskissen är att få i gång en positiv urban dynamik som är i samspel med områdets identitet.

Innerstadsrutan:

Innerstaden är delad i fyra sektorer: nordost, sydost, sydväst och nordväst. Varje sektor ska behandlas av tre grupper som självständigt väljer hur de vill definiera sin ruta. Viktigast av allt är att välja ruta så att den innehåller potential för stadsbyggnad. Programmet får varje grupp skapa själv. Problemet är inte att hitta funktioner som kan blomstra i innerstaden utan att definiera program som berikar innerstaden.

Bedömda egenskaper:

analysens relevans, tydlighet och programmets förmåga att generera positiv urban dynamik ihop med presentationens slagkraft.

Förortsrutan:

På motsvarande sätt som Stockholms inre stad är söderort delat i fyra sektioner. I varje sektion ska tre grupper definiera sin analysruta. Programmet ska bestå av en större mängd bostäder eller en anläggning (handel, arbete, sport eller underhållning). Jämfört med innerstaden anses allmänt miljön i förorterna vara sämre och defekt. Det finns både möjligheter och förväntningar.

Bedömda egenskaper:

analysens relevans, tydlighet och programmets förmåga att generera positiv urban dynamik ihop med presentationens slagkraft.

Haningerutan:

I Haninge kan själva rutan placeras fritt över tätbebyggelsen runt Handen centrum. Själva centrum är i fokus för en djupare arbetsinsats i fortsättningskursen och bör därför lämnas utanför analysrutan.

Programmet ska bestå av bostäder, om gruppen har föreslagit en anläggning i förortsrutan, eller en anläggning om programmet i förortsrutan består av bostäder.

Bedömda egenskaper i slutkritiken:

analysens relevans, tydlighet och programmets förmåga att generera positiv urban dynamik ihop med presentationens slagkraft. Arbetet i helhet, gruppens utveckling och syn på urbanism diskuteras.

Godkännande:

Aktivt deltagande i grupparbete (bedöms av assistenter), tre godkända delinlämningar och 85% närvaro på föreläsningar och exkursioner.

Arkitekturhistoria**Studieresa i Europa (2p, frivillig)**

Kursen innebär en arkitekturhistorisk fördjupning, och behandlar samtidigt upplevelse, undersökning och tolkning av historisk arkitektur som yrkesmetod. Den består av en veckolång studieresa med förberedelser och uppföljning. På plats studeras och analyseras arkitektur av hög halt. Dess sammanhang och betydelser för samtid och eftervärld belyses och det historiska perspektivet ställs i relation till platsens.

Högre årskurser (Advanced programme):

De högre årskurserna

är i stor utsträckning inriktade på framställning av arkitekturprojekt, i årslånga tredelade program. Programutbudet är mycket större i de högre årskurserna och därmed finns möjlighet för studenterna att forma sin egen väg genom utbildningen, liksom genom de många internationella utbytesprogrammen.

Läsåret innehåller tre valbara programperioder: höstperioden, vinterperioden och vårperioden. Utbildningen bedrivs i projektform, i parallella avdelningar (units, studios) om ca 25 studenter med lärarlag (unit masters), deltids-förordnade adjungerade adjunkter/lektorer.

Varje årskurs inleds med en årskursgemensam intensivkurs, en **Crash course**, inom ett centralt område.

Läsårets fyra delar:

- 1) **Inledande kurs (Crash course), 20 aug - 28 sept:**
Årskurs 4 - NavigationOrganisationNarrative, 6p
Inledande kurs för utbytesstuderande, 1p +
Inledande program för utbytesstuderande, 6p

Inledande kurs följs av **valbara program**, som normalt tillhör någon av följande avdelningar:

Arkitektur, Formlära (examinator professor **Jadwiga Krupínska**)
Arkitektur, Husbyggnad (examinator professor **Elizabeth Hatz**)
Arkitektur (examinator professor **Staffan Henriksson**)
Stadsbyggnad (examinator professor **Kai Warttinen**)

- 2) **Valbara program 1: Höstperioden, 1 okt - 19 dec**
- 3) **Valbara program 2: Vinterperioden, 7 jan - 13 mars**
- 4) **Valbara program 3: Vårperioden, 18 mars - 31 maj**

Det finns två slags program:

1) "Spår":

Varje avdelning har för närvarande minst två spår vardera. Ett spår omfattar tre på varandra följande program.

Man ska kunna gå in på ett spår och sedan fortsätta där resten av läsåret.

Samtidigt ska det vara möjligt att byta om man vill prova något annat.

Nya studenter - teor, de som vill byta program, de som läst utrikes under hösten, etc - ska på samma sätt ha möjlighet att hoppa in på något av spåren under årets gång. De som läser ett spår har rätt att fortsätta även nästa period och har därmed företräde framför nytilkommande.

2) **Fristående program:**

Alla program tillhör inte ett spår. Antalet program som bjuds ut varierar med antalet studenter.

Inledande läsperioden (Crash courses):

- 1) NavigationOrganisationNarrative 6p, 20/8 - 28/9 2001**
(Inledande kurs för studerande i åk 4)
- 2) Introduktionskurs för utbytesstuderande 1p, 20/8 - 24/8 2001**
(Introductory course for visiting students, 1 credit)
- 3) Inledande program för utbytesstuderande 6p, 27/8 - 28/9 2001**
(Introduction studio for exchange students, 6 credits)

Kursbeskrivningar:

1) ARKITEKTURKOMMUNIKATION:

Avdelningsföreståndare: Peter Ullstad

Avdelningen Arkitekturkommunikation ansvarar för utbildningen av arkitektens verktyg såsom IT-verktyget, foto och konstnärlig verksamhet.

Målet är att ge studenterna en god kännedom om analys-, produktions-, och presentationsverktyg. Utgångspunkten är att alltid arbeta med arkitektoniska frågeställningar. Dessa frågeställningar bearbetas med de verktyg som finns inom arkitekturkommunikation.

NavigationOrganisationNarrative, 6p

Inledande kurs för årskurs 4, 20/8 - 28/9 2001

I friktionen mellan koncept och teknik föds nya tankemodeller och sätt att förhålla sig till arkitektur. Under sex veckor kommer vi att söka nya sätt att hantera idéer, nya världar att utforska, nya problem att lösa. Resan genom begreppen Navigation, Organisation och Narrativ metod går genom lager av relaterade koncept, motsägande filosofier och omkullkastande påståenden.

Under en första period kommer vi gemensamt att söka efter potentialen i nya medier, ta del av innovationer inom andra fält och kritiskt diskutera nya doktriner. I andra skedet utvecklas fokuserade projekt under olika teman, i en implementering av idéer och resonemang.

Presentation av programvara kommer att ske i form av applicerade tekniker, kopplade till en konceptuell arkitektonisk metod.

Navigation

Shaun Murray (in english)

Consider work that operates in three or more spaces simultaneously, some narrative, some metaphorical. The research would embark on an architecture of shifting velocity and vector; they are objects that are reflexive, and inhabit vessels and spaces that are fast, slow, slippery or simply suddenly absent, but always fluid. We know that architecture is no longer a cold machine on a brutal planet. It is the little things that drive us wild: small movements, tiny recalibrations, minute metricutations, digital differentiations and meddlesome menisci these and many other extreme phenomena silently undermine the prison of a naive reality; a naive reality in which other architects continue to plonk a plodding architecture for a preposterous posterity.

keywords

Non-linear, Kinetics, Successive- blowing up and spatial explosion, Collision between different images and patterns, Telescoping, Disappearance of the image in the pattern, Inflection, Frame, Enclosure, Ambivalence and Transgression, Sensation, Qualitative reduction, Encoding, Spatial ambiguity, Spatiotemporal discontinuity, Time signatures

Organisation

Jonas Runberger, Daniel Norell

Den avskalade strukturen i alla medier, skild från det burna innehållet, innehåller information för vägledning orientering, valfrihet och kontroll.

Födelsen, utvecklingen och avvecklingen av system är i ständig rörelse, formeringen av barriärer och öppnandet av portar förändrar ständigt våra förutsättningar att läsa vår verklighet. Det oväntade får inträffa. Det planerade infinner sig inte. Modellen blir testplattformen för det okända, simulationen dess verktyg. Det adaptiva landskapet sätts på prov.

Genom studier av interaktiva scenarion i gränslandet mellan modell och verktyg undersöks potentialen i det genererade men oplanerade, betydelsen av den underliggande ordningen och skillnaden mellan den externa överblicken och den interna upplevelsen.

begrepp och referenser

Meshworks and hierarchies, Servo, Positive feedback, Turing Test, Computer games, Gianbattista Piranesi, Emergent systems, M C Escher, the game of Go, Transcription

Narrative

Malin Zimm, Minna Henttu

Berättande är den äldsta kända metoden att kröka rummet och bemästra tiden. Språk är ett virus och vi är smittade. Kommunikation är en drog och vi är beroende.

Rösten, gesten, spelet, tecknet, spåret, muren och systemet är berättandets färdmedel. Inom detta moment hanterar vi berättandet som projektets motor, plockar isär dess komponenter och lär oss underhålla fordonet och manövrera kommunikationsformer under svåra förhållanden (ordlöst, handlöst, i mörker, i konkurrens med andra media, digitalt). Ett passionerat gränssnitt bör efter avslutad kurs uppstå mellan förare och färdmedel. Berättelsen kan vara den kortaste vägen mellan idé och kultur, mellan tanke och massrörelse, mellan kunskap och minne. Den tar tid och äger rum, och kan passera genom generationer med bara en droppe kvar i tanken.

begrepp

manus, lögn, system, exponering, dagdrömmeri, tecken, kontroll, vägledning, tid, civilisation, hemligheter, vandring, kognition, spel

Kursens målsättning är att samtliga projekt ska vara sammanställda och portföljklara vid kursens avslutning.

2) Introductory course for visiting students, 1 credit

Introduktionskurs för utbytesstuderande, 20/8 - 24/8 2001

The course aims at presenting an outline of Swedish history of architecture from the Middle Ages and forth.

The following topics are dealt with at lectures:

Swedish architecture - a historical perspective,
Modern architecture in Sweden, The Swedish vernacular tradition

Teacher/lärare:

Victor Edman

Language:

English

Excursions:

During afternoon excursions we visit some important buildings and sites in the Stockholm area: Stockholm Town Hall by Ragnar Östberg, The Woodland Cemetery by Erik Gunnar Asplund and Sigurd Lewerentz, Church of St Mark by Sigurd Lewerentz, the open air museum of Skansen.

*Skogskyrkogården
Mellan fur och gran leder
Sju brunnars stig bort
från meditationslundan
till förgängelsen -
Uppståndelsekapellet*

3) Student housing in Stockholm suburbia, 6 credits **Introduction studio for exchange students, 27/8 - 28/9 2001**

This Crash course consists of two different parts. Firstly, it aims to be an introduction to Sweden and Swedish culture with an emphasis on architecture and Stockholm. This includes several lectures, excursions, film shows and a study-trip to southern Sweden. Secondly, it introduces the work-methods of the KTH School of Architecture through a traditionally structured design project including an introductory site-search workshop. Apart from this, a course in Swedish for beginners will be held once a week.

The Workshop

The design project focuses on the acute shortage of student housing in the Stockholm region. As a great deal of the problem emanates from a lack of suitable sites, an introductory site-search workshop week is used for an investigation of eight pre-chosen suburban areas within the municipality of Stockholm. This is also an opportunity to get acquainted with the different layers of the peripheral town.

The presentation should be a description of the ambience and general character of the area, as well as a preliminary analysis of the potential for development, including suggestions for possible sites.

The Project

Today, more than 25.000 students are in line, waiting for less than 7.000 apartments in the capital area. The estimated time to get an apartment is almost two years. Finding realistic and appropriate sites is the main difficulty, and considering the rather vulnerable economy of student housing it is probably more realistic to find sites in the more peripheral parts of town, where land costs are lower.

The task is to find a site in one of the areas included in the workshop, suitable for dwellings for at least 50 students, situated in one individual tenement or in a group of several buildings. Existing structures may also be used. It is important that the housing is favourably situated with regards to existing communications as well as to commercial facilities and recreational possibilities. The new constructions should also be used for improvements of their surroundings such as intensifications or urbanisations of dispersed areas, catalysts or shock-treatment vehicles to provoke the humdrum environments so often to be found in suburbia.

The Study-trip

As a possibility to see more of the country and some recent Swedish architecture, we will arrange a three-day study trip to Scania, the southern-most region in Sweden, and to Bo01, the building exhibition in Malmö.

The Swedish course

Parallel to the project a voluntary course in beginners Swedish will be held. For this purpose, three hours a week is scheduled for each student.

Teachers:

Per Kraft and Måns Elander

Language:

English

VALBARA PROGRAM 2001-2002

Avdelningar:

Arkitektur, Formlära: **Jadwiga Krupinska**, professor

Avdelningens lärare: Leif Brodersen, Lena Lucki,

Ori Merom och Dan Johansson

Utbildningsadministratör: Ing-Mari Engström

Spår 1 - Fiktion och verklighet

Spår 2 - Formspråk

Arkitektur, Husbyggnad: **Elizabeth Hatz**, professor

Avdelningens lärare: Tim Anstey, Pål Røigård, Roger Spetz

Utbildningsadministratör: Ulla Schröder

Spår 1 - Appearance

Spår 2 - Avlagring, lagring och överlagring

Spår 3 - Alien 2 – Norm and Mutation

Arkitektur: **Staffan Henriksson**, professor

Avdelningens lärare: Thordis Arrhenius, Meike Schalk,

Weronica Ronnefalk, Ana Betancour och Peter Hasdell

Utbildningsadministratör: Agneta Lundeberg

Spår 1 Urban curating

Spår 2 Architecture + Urban Research Laboratory

Stadsbyggnad: **Kai Wartiainen**, professor

Utbildningsadministratör: Ing-Mari Engström

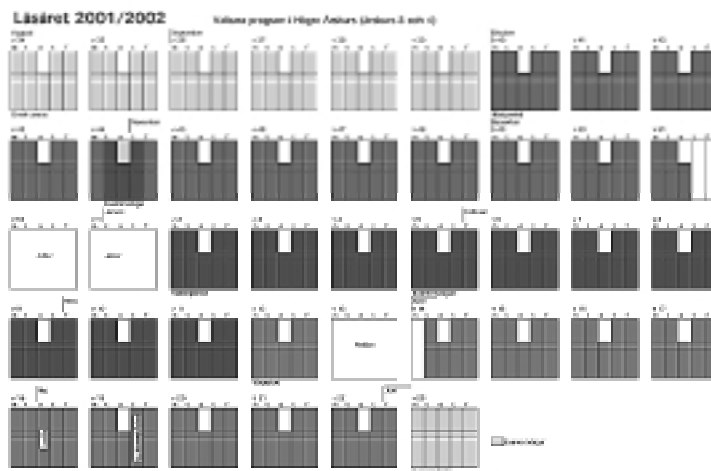
STAD- analys & program, 6p

NOD - översiktlig planering & centrumdesign, 14p

BAS - bostadsplanering & lägenhetsdesign, 10p

YTA - husdesign & urban design, 10p

Schema:

ARKITEKTUR, FORMLÄRA (ARCHITECTURAL FORMS):

Professor: Jadwiga Krupinska

Avdelningens lärare: Leif Brodersen, Lena Lucki, Ori Merom, Dan Johansson

Vid avdelningen Formlära bedrivs grundutbildning, forskning och forskarutbildning med särskild inriktning på grundläggande arkitekturfrågor såsom arkitekturens formspråk, det arkitektoniska rummets (eng space) gestaltning samt *upplevelsen av form, färg, ljus och material*.

Avdelningens undervisningsmetoder har stark anknytning till det konstnärliga arbets sättet. Vårt motto är Goethes formulering: Exakt sinnlig fantasi.

Det väsentliga i våra valbara projekt är följaktligen pendlingen mellan en konstnärlig, sinnlig och en abstrakt ansats som konsekvent leder till exakta formuleringar.

Under studieåret 2001-2002 erbjuds sex valbara projekt i två spår.

Projekten bygger på varandra inom respektive spår och därför ser vi helst att du följer ett spår under studieåret. Byten mellan spåren är ändå möjligt, vilket framgår av prioriteringsordningar i respektive projektbeskrivning.

Valbara program:

SPÅR 1 - FIKTION OCH VERKLIGHET

Antal platser: 25

Språk: svenska

1. Scenografisk metod	Höstperioden, 1 okt - 19 dec
2. Filmstudio - programskiss för en utvald filmregissör	Vinterperioden, 7 jan - 13 mars
3. Filmstudio - bearbetning	Vårperioden, 18 mars - 31 maj

SPÅR 2 - FORMSPRÅK:

Antal platser: 25

Språk: engelska (och svenska)

1. Formspråk 1 - personlig utveckling	Höstperioden, 1 okt - 19 dec
2. Formspråk 2 - fysisk produkt	Vinterperioden, 7 jan - 13 mars
3. Formspråk 3 - idé och kontext	Vårperioden, 18 mars - 31 maj

Generella prestationskrav för samtliga projekt:

Övningar, föreläsningar, studieresor mm är upplagda i genomtänkta sviter. Minst 80%-ig närvaro på ritsal, föreläsningar och alla begärda inlämningar. Skiss- och modellarbete, resultaten från förekommande övningar, del- och slutgenomgångar av projekt utgör underlag för godkännande.

Kursbeskrivningar:

SPÅR 1 FIKTION OCH VERKLIGHET 1

Scenografisk metod (sv)

Höstperioden 2001

1. Scenografi - rumtid och handling

Ett drama är ett skeende i rum och tid - scenografi är det dramatiska förloppets *rumtid* en slags dramats geometri. Teater är en efemär företeelse, den lever trollsländans liv. Rumsupplevelse på teater är den gemensamma upplevelsen av rymd, tid och handling inom vilken kontakten mellan de som gestaltar och publiken äger rum under den tiden som föreställningen pågår. Scenografi är en del av denna upplevda rumtid. Den blir levande och begriplig endast i samverkan med dramats flöde/handlingsförlopp, det talade ordet/tystnaden, kropparnas koreografi, ljusets skiftningar, materialens/formernas/färgernas spel. Scenografer arbetar med ett brett register av material och tekniker liksom med ljus och ljud som rumsskapande element.

Projektet "lånar" scenografens arbets- och gestaltungsprocess. Kursens övningsuppgifter bildar en sammanlänkad serie övningar av varierande längd som löper under hela projektiden. De inledande övningarna som *Barndomsminnets rumtid* och *Verklighetsbesök* ligger till grund för egna "dramatiseringar" och gestaltning av rumsinstallationer i modellform. Kursen avslutas med en längre övningsuppgift där syftet är att projektera en tillfällig friluftsscena i Drottningholmsparken för en teaterfestival samt scenografi till en av Shakespeares klassiker som ska uppföras där.

En teaterlokal organiserar förhållandet mellan publik och spel, ger form åt den kommunikation som uppstår i detta möte. Historiskt sett har teaterlokalen sett olika ut beroende på hur varje samhälle har formulerat sin syn på denna kommunikation. Friluftsscenen i Drottningholmsparken blir en tolkning av mötet mellan historia: parkens historiska omgivning, Drottningholmsteatern som barockens prosceniumscen, det öppna elisabetanska teaterrummet - och nutid.

Undervisningen bedrivs i form av övningsuppgifter, föreläsningar/seminarier, teaterbesök och studiebesök bl.a. på en av Stockholms teatrar med inblick i arbete på teaterverkstäder och kostymateljéer. Vi studerar olika typer av teaterrom parallellt med föreläsningar i teaterhistoria och arkitektur. Tyngdpunkten ligger på det konceptuella arbetet, arbetsprocessen och gestaltningen.

Ansvarig lärare:

Lena Lucki, arkitekt och scenograf utbildad vid KTH, Architectural Association School of Architecture i London samt vid Dramatiska Institutet i Stockholm

Examinator:

Professor Jadwiga Krupinska

Antal studenter:

Max 25

Språk:

Svenska

TRACK 1 FICTION OCH REALITY 1

Stage design (eng)

Autumn period 2001

1. Stage design - space, time and action

"To create an event you don't start out with the shell, you start out with an impuls, with the source."

The empty space by Peter Brook

A theatrical performance is a course of events in time and space - a relation between the actual "here and now" and time-places of the dramatic action. The different approach to this relationship is one of the main themes in the development of drama and the theatrical space through the history of the theatre.

A stage designer today creates the room-time of a performance mostly in theatre interiors where the stage/auditorium relationship is either established or where it becomes a part of the artistic solution. The shape and size of a stage frames the work of a designer yet the theatrical space becomes only truly alive when it passes beyond the actual walls into that diffuse space - the audience's imagination. Once the theatrical spell has been cast, the limits of physical space become irrelevant.

The stage designer works with a large range of materials, textures, techniques as well as light and light projections, special effects, sound as a roommaking element, with design of stage props, costumes and masks.

The project gives an insight into the process of work of a stage designer through exercises and lectures. We visit the theatre workshops where the sets and costumes are created in one of the main theatres in Stockholm and go backstage in the baroque theatre of Drottningholm. We look at the development of the acting area through lectures in the history of the theatre. The main emphasis of the project lies on the conceptual work and the artistic realisation (large scale models). The linked series of exercises run throughout the whole of the project: from the dramatic interior of the own childhood memory - to the scene design for a play for two different stages in Stockholm.

Responsible teacher:

Lena Lucki, architect (KTH, Stockholm + Architectural Association School of Architecture, London) and stage designer (The School of Dramatic Arts, Stockholm)

Examiner:

Professor Jadwiga Krupinska

Number of students:

Max 25

Language:

Swedish

SPÅR 1 FIKTION OCH VERKLIGHET 2

Filmstudio (sv)

Vinterperioden 2002

2. Filmstudio - programskiss för en utvald filmregissör

Studenter som följt kurserna *Scenografi - rumtid och handling* samt *Nordiska teatern i Tokyo* ges företräde.

Dagens nordiska filmregissörer arbetar på väldigt olika sätt: från Roy Anderssons mödosamt uppbyggda studioscener till Dogmagruppens skakiga handkamerafilmer. Om de själva fick utforma en filmstudio efter sina behov och sitt speciella arbetssätt – hur skulle den se ut, vad skulle den innehålla och var skulle den placeras?

Din uppgift blir att kontakta en filmregissör som intresserar dig, inleda en fiktiv programdiskussion och utforma ett förslag.

Projektet är en fristående fortsättning av höstens scenografiprojekt, där fokus förskjuts mot filmvetenskap och filmproduktion; fiktion och verklighet. Projektet handlar om vårt allmänmänniska behov av bekräftelse, igenkännande och kommunikation. Vi studerar filmen som visualisering av det narrativa och som illusion av det sinnliga.

Hur förhåller sig filmisk rumsuppfattning till arkitektonisk?

Studier av referensobjekt, filmvetenskap, filmproduktion (egna studier med videokamera), arkitekturteori och teknisk vetenskap. Föreläsningar, studiebesök, seminarier och filmstudio. En obligatorisk inomnordisk studieresa.

Din uppgift blir att rumsligt tolka din uppdragsgivares behov, arbetsmetodik och särart i en färdig programskiss.

Ansvarig lärare:

Univ. lektor **Leif Brodersen**, arkitekt SAR

Examinator:

Professor Jadwiga Krupinska

Antal studenter:

Max 25

Språk:

Svenska

TRACK 1 FICTION OCH REALITY 2

Film studio (eng)

Winter period 2002

2. Filmstudio - program sketch for a selected film director

The Nordic film directors of today work in very different ways: from the labour-intensive stage design of Roy Andersson to the shaky hand camera films of the Danish Dogma group. If they would be able to create a film studio after their special needs and their special way of working - how would it look, what would it content and where would it be placed? The task is to contact a film director who interests you, start a fictive program discussion and propose a design.

The project is a free-standing continuation of the Stage design project from the Fall, focusing cinema theory and history, film production; fiction and reality. The project deals with our universal need for confirmation, recognition and communication. We will study film as visualisation of the narrative and as illusion of sensuality.

What is the relationship between architectural and cinematic conception of space?

Studies of reference buildings, cinema theory and history, film production, architectural theory and technology. Lectures, seminars and a film studio. A compulsory study journey within the Nordic countries.

Your task is to interpret your clients needs, working method and individuality in a visionary design.

Responsible teacher:

Leif Brodersen, architect SAR

Examiner:

Professor Jadwiga Krupinska

Number of students:

Max 25

Language:

Swedish

SPÅR 1 FIKTION OCH VERKLIGHET 3

Filmstudio (sv)

Vårperioden 2002

3. Filmstudio - bearbetat förslag

Studenter som följt kurserna *Scenografi - rumtid och handling* samt *Nordiska teatern i Tokyo* ges företräde.

Under vårperioden fortsätter arbetet med en kort bearbetning av förslagen och därefter en fördjupning mot rumsutformning med betoning på sinnesupplevelser; material, detaljer, färg, belysning, klimatsystem, inredning mm. Fokus riktas även mot arbetsmetod, inre logik, system - samt att föra den tekniska diskussionen på en akademisk nivå med ett sinnligt förhållningssätt. Hur förhåller sig detalj till koncept, till struktur, till kontext?

Materialstudier, referensstudier, föreläsningar och seminarier. En obligatorisk utomnordisk studieresa.

Det bearbetade förslagen redovisas i arbetsmodeller, prototyper och ritningar på en slutkritik med ett tjugotal inbjudna filmregissörer.

Ansvarig lärare:

Univ. lektor **Leif Brodersen**, arkitekt SAR

Examinator:

Professor Jadwiga Krupinska

Antal studenter:

Max 25

Språk:

Svenska

TRACK 1 FICTION OCH REALITY 3

Film studio (eng)

Spring period 2002

3. Filmstudio - developed design

During the spring period the work continues with a short development of the proposed program sketches and deeper studies of design with focus on sensual experiences: materials, details, colours, light, climate systems, interior design etc. Also sketching methodology, inner logic, systems – and to discuss technology in an academic way, with an approach of sensuality. Is there any connection between the details, the concept, the structure and the context?

Studies of reference buildings, cinema theory and history, film production, architectural theory and technology. Lectures, seminars and a film studio. A compulsory study journey outside the Nordic countries.

The developed proposals will be presented in models, prototypes, drawings and images on a final critic, with twenty invited film directors.

Responsible teacher:

Leif Brodersen, architect SAR

Examiner:

Professor Jadwiga Krupinska

Number of students:

Max 25

Language:

Swedish

*Joint,
Sanna Piira.*
Spår 1 läsåret 00/01:
Fiktion och verklighet
- Nordiska teatern i
Tokyo,
Arkitektur, Formlära

Ansvarig lärare:
Leif Brodersen

SPÅR 2 FORMSPRÅK 1
Personlig utveckling
Höstperioden 2001

1. Formspråk 1 - personlig utveckling
Architectural language 1 - personal development

The aim is to confront and discover one's own language and conscientiously integrate it in one's working process and presentation.

The students shall analyse some known examples of the 20th century's most singular architects and then sum up these architects professional statement. The students shall interpret the personal design language of the given architect. Each study results in a detailed account (a lecture) and a graphic material with references.

The architects are Glenn Murcutt, Arne Jacobsen, Pier Luigi Nervi and Buckminster Fuller (For those who choose Buckminster Fuller this will be the starting point for a three period project).

Next assignment is to design a small project based on the chosen architect's profile to be presented as a model.
After this a two and three dimensional workshop is to be held.

The main exercise will be a larger project, in which the students shall refer to a given program and an architectural context. The students have a choice between a *Small community in a suburban area*, an *Educational facility in the countryside*, a *Business hotel in the centre of the city* (for those who have chosen Buckminster Fuller: a *Complete training facility for people who will survive in different atmospherical conditions*).

The course includes a study trip to the south of Italy (7-8 days).

In the project the students have to develop a method achieving a highly personal *conceptual* solution.

Ansvariga lärare (responsible teachers):
Ori Merom and Dan Johansson

Examinator (examiner):
Professor Jadwiga Krupinska

Antal studenter (students):
Max 25

Språk (language):
Engelska och svenska
(English and Swedish)

SPÅR 2 FORMSPRÅK 2
Fysisk produkt
Vinterperioden 2002

2. Formspråk 2 - fysisk produkt
Architectural language 2 - physical product

The aim is to solve a conceptual scheme and make it a complete architectural product that is true to the initial idea. Building technique, plans, details, material, construction, etc are to be confronted, discussed and solved.

This will be achieved by meetings with representatives of the "real" world, such as constructors, developers, architects, engineers, etc in order to transform the conceptual idea into physical entity, which means working drawings, detailing, etc for a defined part of the project.

New students will follow a scheme more like the first course and develop projects to a conceptual level.

SPÅR 2 FORMSPRÅK 3
Idé och kontext
Vårperioden 2002

3. Formspråk 3 - idé och kontext
Architectural language 3 - idea and context

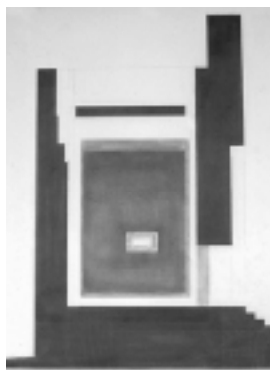
A great weight will be given to conceptual innovative solutions with yet a clear message. The students shall respond to a real site, a detailed program and a consequent and complex presentation.

By participating in a "real life" situation the students get the opportunity to use their experiences of the two preceding projects. The results of such a project can be a measuring tool for the success of this course.

ARKITEKTUR, HUSBYGGNAD:

Professor: Elizabeth Hatz

**Avdelningens lärare: Tim Anstey,
Pål Röjgård och Roger Spetz**

Chapel,
Anna Rhedin.
Yttersta huset
-la última casa,
vinterperioden
läsåret 00/01

INRIKTNING

Avdelningen har sitt fokus i problematiken kring arkitekturen som verk, i ett föränderligt socio-kulturellt landskap. Studiet av verkets idémässiga innehåll tematiseras genom dess materialitet, geometri och program.

Metoder i arkitekturstudier är utöver en intellektuell verksamhet även en sinnlig, skapande syssla som växer fram i en produktiv process där projekt, historia, teori och kritik utgör trådar i en sammanflätad väv.

Arkitekturkritik som begrepp och verksamhet är intressant eftersom den förutsätter en kombination av historisk - teoretisk insikt och direkt personlig respons, en slags *konstakt* i sig. Och den senare förutsätter i sin tur studier *in situ*, öga mot öga med verket, också det som ännu väntar på att definieras som verk. Verk ska här uppfattas dels i vidare mening (från objekt/projekt till landskap), dels i djupare mening (preciseringen av vad som utpekas som verk, föreställningen om verket).

METOD

Avdelningens lärare är alla vid sidan av undervisningen inblandade i praktisk, skapande verksamhet av olika omfattning. Undervisningen är för oss en del av ett utforskande som utvecklas genom ett intellektuellt och produktivt klimat. Arkitekturstudier innebär att långsamt bygga sig själv som arkitekt; utveckla sin hållning, sin förmåga att se och själv skapa.

Genom tydlig struktur och fokusering vill vi öppna för en mer koncentrerad och samtidigt mindre förutsägbar, individuell utveckling hos de blivande arkitekterna. Fördjupad kunskap och kunnande inom en smalare sektor utgör ett mer skärpt instrument för att bemöta och tolka oförutsägbara förutsättningar som kommer att möta oss som arkitekter. Studiet av arkitekturen som verk tar sin konkreta form genom dels koncentrerade studier av byggnadsverk/projekt, dels genom att undervisningen är centrerad kring elevens gestaltningsuppgift.

Kritiksituationerna blir en direkt personlig respons och bildar viktiga språkliga länkar mellan verket och författaren, produktionen och idén, en kollektiv analytisk samlingspunkt.

Att pröva att förstå något av sin egen tid genom en spekulativ skapande akt kräver bildning, referenser och jämförelser. Vi arbetar inte i ett vacuum utan omvärderar och återerövrar ständigt det som byggts, formats, tänkts och projekterats, i förhållande till helt nya och egna erfarenheter. Eftersom verket är vårt återkommande fokus blir också verket vår dominerande form för sökande och texten snarare ett bränsle som ger processen näring vid sidan av. Då vi, i alla fall i år, inte planerar att bygga något i full skala blir den närmaste approximationen ritningen och modellen, det närmaste man i studierna kommer ett eget konstnärligt avtryck.

ARCHITECTURE, BUILDING DESIGN:

Professor: Elizabeth Hatz

Teachers: Tim Anstey, Pål Røjjård and Roger Spetz

THEME

The department of Architecture, Building Design has its focus in the problematics of architecture as *opus* in a changing socio-cultural landscape. *Opus* here should be understood in both a broader sense (from item and project to landscape or urban space) and in a narrower sense (the process of redefinition of *opus*).

The study of the *opus* as idea is thematised by its materiality, geometry and program. Methods in architectural studies involve beyond the intellectual work also a sensuous creative act, growing out of a productive process where project work, history, theory and criticism interweave.

Architectural criticism as phenomenon and activity is in this instance interesting, through its combination of historic and theoretic insight and direct personal respons, a sort of *act of art*. And this act relies heavily on *in situ* study, on a face to face encounter with existing *opus*, whether or not such construction is "canonised" as valuable by the the traditions of architectural history.

METHOD

All the staff on the department are involved in architectural practice and/or research outside their teaching. The teaching activity constitutes also part of an extended research explored through an intellectual and productive process.

Architectural studies for the student implies to slowly build oneself as an architect; to develop a personal stand and expand individual capacity to *see* and to create.

Through a clear structure and focus we want to open for a more concentrated and at the same time more unpredictable development of each individual architectural student. Deepened knowledge and ability within a more precise sector is our method to form a sharper tool for handling the unknown future demands that we will face as architects.

The study of Architecture as *opus* takes its factual form both through concentrated studies of built and projected architecture, and through the focus upon the the actual design work of each student. The reviews become a direct personal respons and create important verbal links between *opus* and author, between product and idea; a collective analytic point of reference. To try and understand something of your own time requires material for reference, perspective and comparison together with original, critical and sensitive thinking. It is a matter of developing as seismographs, not as weather-wanes. We do not work in a vacuum but constantly reassess, reconquer and reinvestigate - in relation to our own and new experiences - that which has been built, formed, designed, thought and projected.

Since the *opus* is our recurring object in focus, the *opus* is also the dominating form of search while the text acts more like a nourishing side stream.

As we do not plan to build anything, as yet, the nearest approximation to creating an *opus* becomes the drawing and the model; these forms are the closest you get in your studies to a personal architectural imprint and process, and are valued accordingly, as testimonial objects in their own right.

The work is assessed on quality of such objects within the process, as well as on contributions in texts, seminars, tutorials, discussions and critiques.

LÄRARE/TEACHERS

Elizabeth Hatz Professor

Utbildad i Köpenhamn och London (AA). Arbetat i Paris. Egen verksamhet i Stockholm, Hatz Arkitektkontor. Flera verk i Sverige (bl.a. f.d. Kodaks Huvudkontor och Labb i Göteborg, Hus 40 Nobel Industrier, Växthuset senare koncernledningskontor AKZO-Nobel, Globens foajébyggnader och Triangelkontoret genom Berg Arkitektkontor). F.d. ordförande i SAR. Initiativtagare till och styrelseledamot i FÄRGFABRIKEN. Tidigare examinator på AHO i Oslo och UCD i Dublin. Undervisning på KTH och Konstakademien i Köpenhamn (gästprofessor). Gästkritiker i Aarhus, AA, Oslo, UCD Dublin, Austin Texas, Cooper Union. Publicerad i Arkitektur, MAMA, DN, DOMUS m.fl. Kommande artikel i Tracings, Ireland.

Trained in Copenhagen and London (AA Diploma). Worked in Paris. Own practice in Stockholm, Hatz Arkitektkontor. Several larger buildings in Sweden (such as former Kodak Headquarter and laboratory outside Gothenburg, Hus 40 Nobel Industries, Research Greenhouse later transformed to Head Offices for AKZO-Nobel, The Globe Arena, foyer buildings and Triangular Office through Berg Arkitektkontor). Former chairman of SAR, Swedish Association of Architects. Initiator and board member of FÄRGFABRIKEN, the new scene for Art and Architecture in Stockholm. Former external examiner at AHO in Oslo and UCD in Dublin. Taught at KTH and Academy of Arts in Copenhagen (Guest Professor). Visiting critic at Aarhus, AA, Oslo, UCD Dublin, Austin Texas, Cooper Union. Published in Arkitektur, MAMA, DN, DOMUS and others. Coming article Tracings, Ireland.

Pål Røjgård Harryan

Utbildad i Köpenhamn. Arbetat i Berlin och Stockholm. Egen verksamhet i Stockholm, Undervisning på KTH-A sedan 1995.

Trained in Copenhagen. Worked in Berlin and Stockholm. Own practice in Stockholm, Teaching at KTH-A since 1995.

Roger Spetz

Utbildad i Stockholm och på University of North London hos Adam Caruso och Florian Biegel. Med i MAMAs redaktion. Publicerad i Spanien, MAMA, Nordisk Arkitekturforskning, SvD Kultur, m.fl. Egen verksamhet i Stockholm, Roger Spetz Arkitekter. Flera pris och placeringar i internationella tävlingar under det senaste året. Egen pågående forskning på KTH. Undervisat på KTH i omgångar sedan 1997.

Trained in London, North University (RIBA BA(Hons)) and in Stockholm, KTH-A. Seven years of practice, mainly offices and industries. Own practice since 1999, Roger Spetz Architects, focusing on small projects and competitions. Last year special mention in European, Peckham site in London and currently one of the finalists in an international two-step competition due for presentation in November 2001. Part of MAMA magazine Editorial Board. Published in Nordisk Arkitekturforskning, SvD Kultur, Arquitecturas de Autor - Caruso St John Architects, Spain. Taught on and off at KTH from 1997 in theory and design. Ongoing architectural research at KTH.

Timothy Anstey

Utbildad på University of Bath. Forskning i Bath med PHD 1999 om Alberti. Verksam som arkitekt i London och Holland samt Stockholm. Pris i Bo2000 1999. Undervisning och gästkritiker på AA, Nottingham, Cambridge, LTH, Alnarp m.fl. Egen pågående forskning på KTH. Publicerad i AJ/RIBA, Harvard University Journal of Anthropology and Esthetics, MAMA m.fl. Ny på KTH sedan 2000.

Trained at University of Bath. Research at Bath with PHD 1999 on Alberti. Own practice in London, Holland and Stockholm. Price in Bo2000 competition 1999. Teaching and guest critic at AA, Nottingham, Cambridge, LTH, Alnarp and others. Ongoing architectural research at KTH. Published in The Architects Journal, RIBA Journal, MAMA, RES Harvard University Journal of Anthropology and Aesthetics and others.

Ett urval av lärarnas egna texter och verk kommer så småningom att bli tillgängliga i mer samlad form för studenterna på avdelningen.

A collection of the various texts and works by the tutors will be compiled and made accessible to the students on request.

WORKSHOPS UNDER LÄSÅRET:

Anders Munck, Dipl. Ing. Jürg Conzett, Schweiz m.fl.

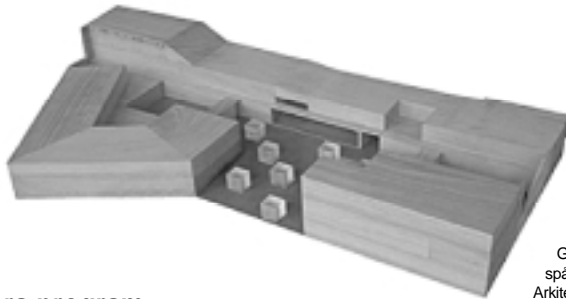
PLANERADE FÖRELÄSARE, SEMINARIE- ELLER WORKSHOPLEDARE OCH GÄSTER:
(*planned lecturers, seminar- or workshop leaders and current guests*)

Arkitekter, tänkare, konstnärer, författare, ingenjörer m.fl. bjuds in och vi föreläser även själva både i och utanför skolan, nationellt och internationellt.

Peter Märkli, arkitekt	Schweiz
Jürg Conzett, Dipl. Ingenjör	Schweiz
Henk de Smet, Paul Vermulen, de Smet & Vermulen Architects	Belgien
Shelley MacNamara, Yvonne Farrell, Grafton Architects	Irland
Sven-Olov Wallenstein, filosof, författare	Sverige
Anders Munck, arkitekt, forskare	Danmark
Thomas McQuillian, arkitekt, lärare	Norge, USA
Fredrika Spindler, filosof	Frankrike
Irène Scalbert, professor i arkitekturteori- och historia	England, Fra
Peter Cornell, författare	Sverige
Jonathan Hale, arkitekt, lektor i teori	England, USA
Katja Grillner, arkitekt, lärare, forskare	Sverige
Thordis Arrhenius, arkitekt, lärare, forskare	Sverige, Eng

TILLTÄNKTA FÖRELÄSARE OCH GÄSTER:
(*preliminary list of lecturers and guests*)

Valerio Olgiati, arkitekt	Schweiz
Luigi Snozzi	Schweiz
Paco Alonso de Santos, arkitekt, professor	Spanien
Olga Tarrasò, arkitekt	Spanien
Adam Caruso, Peter St. John, arkitekter	England
Tony Cragg, konstnär	England, Ty
Cornelia Parker	England
Janna Syvänoia, konstnär	Finland
Tomas Demand, konstnär	Tyskland
Lenke Rothman, konstnär	Sverige
Gertrud Sandqvist, konstprofessor	Sverige
Erik Werner Pedersen, arkitekt, teoretiker	Danmark
Jesper Svenbro, författare, poet	Sverige, Fra
Channa Bankier, författare, professor i estetik	Sverige
Bo Strömstedt, litteraturvetare, mediemogul	Sverige
Giorgio Gianighian, arkitekt, professor	Italien, Eng

Modellbild,
Andreas Hermansson

Gemenskapslivets miljö,
spår 1 läsåret 00/01,
Arkitektur, Husbyggnad

Valbara program:

SPÅR 1 - APPEARANCE

Lärare: Roger Spetz, Måns Malmberg

SPÅR 2 - AVLAGRING, LAGRING OCH ÖVERLAGRING

Lärare: Pål Röjgård Harryan

SPÅR 3 - ALIEN 2 – NORM AND MUTATION

Lärare: Tim Anstey

Kursbeskrivningar:

SPÅR 1 APPEARANCE

appearance

-om hur saker framträder (sv: företeelse, uppenbarelse, syn, skepnad)

Vi ska undersöka formers och platsers mångtydighet.

Upplevelsen av den byggda miljön är inte absolut; den är resultatet av flertalet processer och föränderliga förutsättningar. Dessa skeenden varierar i komplexitet och frekvens; de kan vara geologiska, biologiska, mekaniska, sociala, kulturella eller känslomässiga. Genom att belysa några av dem kommer vi att söka fram till arkitektoniska idéer.

Ovissheten om vad något är och hur det faktiskt framträder kan utnyttjas både som en guide till faktakunskap och som retning åt fantasin. För en meteorolog är vädret en kosmisk process av högt och lågt lufttryck; för mannen på gatan kan det vara en kall och mulen dag; medan det för en poet som Thomas Tranströmer är "just det att himlen är så grå som får marken själv att börja lysa". Det finns många sätt att se på världen. I många religioner är vädret ett uttryck för gudarnas humör.

Materialitet:

Höstperioden behandlar utvecklandet och förståelsen av form utifrån dess inneboende egenskaper, med fokus på materialitet som formens utgångspunkt. Vi kommer att undersöka material från de olika perspektiv som naturvetenskap, fenomenologi och poesi erbjuder.

Beroende på den vändning studenternas projekt tar kan resultatet vara en byggd artefakt eller en enklare byggnad som ett magasin.

Resultat period 1 (Höstperioden):

1) materialundersökning 2) artefakt eller magasinsbyggnad

Konfiguration och Tektonik:

En annan aspekt av hur saker framträder är att betrakta form som resultatet av en hel miljö. Vi ska använda oss av NJ Habrakens konfigurationsbegrepp för att avtäcka strukturen i platser som brukas dagligen. Idéer om materialitet kommer att föras samman med en specifik förståelse av plats och lokalitet. Byggnader kommer att ses som instrument för användarna.

Vi ska undersöka sätt att visa på hur en byggnad framträder i förhållande till olika skeenden runt omkring.

Övningsuppgiften är en komplex offentlig byggnad som bearbetas i två olika skeden, motsvarande andra och tredje perioden. Det första skedet rör främst strategiska ställningstaganden och formulerandet av en idé. Det andra skedet är främst övning i verkställande och taktiskt tänkande.

Idéer från första skedet ska förvaltas i delvis nya förutsättningar.

Resultat period 2 (Vinterperioden):

1) konfigurationsövning 2) utkast till offentlig byggnad

Resultat period 3 (Vårperioden):

1) tektonikövning 2) bearbetning av offentlig byggnad

Ansvarig lärare:

Roger Spetz

Examinator:

Professor Elizabeth Hatz

Återkommande intensivveckor kommer att hållas med Måns Malmberg.

TRACK 1 APPEARANCE (eng)

appearance

- form and how it is experienced

We will look at the ambiguities of forms and places. The experience of the built environment is not absolute; it is the result of many processes and changing conditions. These processes range in complexity and frequency, they can be geological, biological, mechanical, social, cultural or emotional. By acknowledging some of them we will explore paths to architectural ideas. The uncertainty of what something is and how it actually appears can be exploited both as a guide to factual knowledge and as a teaser for imagination. For a meteorologist the weather is a cosmic process of high and low air pressure; for the man on the street it may be a cold and grey day; when for a poet like Thomas Tranströmer it may be "the greyness of the sky that makes the ground itself shine". There are different ways of seeing the world.

In many religions, weather is a reflection of the mood of the gods.

Materiality:

The first period will be about the development and understanding of form from its intrinsic properties, emphasising materiality as basis for form.

We will investigate materials from the different angles of natural science, phenomenology and poetry. Depending on the nature of the individual project the result may be a built artefact or a building with a limited program like a storage building or a transformation station.

Results period 1 (Autumn):

1) materiality investigation 2) artefact or a building design

Configuration and Tectonics:

Another aspect of appearance is seeing form as the result of a whole environment. We will use N.J. Habrakens concept of configuration to uncover the structure of inhabited places. In this second period ideas of materiality will be linked to a specific understanding of place and location. Buildings will be more approached as instruments for its users. We will look for ways of detecting the appearance of the building in relationship to events and traces of everyday life.

The design task will be a complex public building, which will be developed in two stages, corresponding with the second and third periods. The first stage is about the development of strategic moves and the formulation of an idea. The second stage is foremost a practice on a tactic level, in investigating the performance of an idea.

Ideas from the first stage will be explored in partly new circumstances.

Results period 2 (Winter):

1) configuration investigation 2) building design (idea stage)

Results period 3 (Spring):

1) tectonics investigation 2) building design (tectonics stage)

Responsible teacher:

Roger Spetz

Examiner:

Professor Elizabeth Hatz

Recurring workshops will be held with Måns Malmberg.

SPÅR 2 AVLAGRING, LAGRING OCH ÖVERLAGRING

Höstperioden 2001

Arkitektur kan ses som kombinationen av olika element, vars avlagringar låter sig spåras långt bak i historien. Som anonyma lager i en arkitektonisk evolution utgör de grundlaget i vår rumsuppfattning. Utöver detta utmärker sig det arkitektoniska verket även som en serie subjektiva överlagringar vars intention är att skapa en språklig syntes i ett kollektivt medvetande. Dessa överlagringar ger lagren nya mönster.

Genom att kartlägga lagringsprocessen kan arkitektens två sidor; objektet och rummet identifieras i sina beståndsdelar.

Processen att tränga in i de olika lagren syftar till att lösa upp det filter som omger varje sammansatt form, bunden till de konventioner och intentioner som ligger till grund för dess uttryck. Studier kommer att behandla verkets nedbrytande och fragmentets uppbyggande.

Ansvarig lärare:

Univ. lektor **Pål Røjgård Harryan**

Examinator:

Professor Elizabeth Hatz

TRACK 2 STRATIFICATION, ABSORPTION AND SUPERIMPOSITION

Autumn 2001

Architecture can be seen as the combination of different elements whose roots can be traced far back into history. Like anonymous layers in the sediment of architectonic evolution, they form the foundation of our interpretation of space. Over and above this the architectonic work reveals in itself a series of subjective layers, imposed by its author, whose intention is to shape coherent meaning according to a collective memory.

Through mapping these processes of layering architecture's two sides - as object and as void, can be identified in their own specificity.

The process of investigating the various layers allows one to draw aside the veil that covers every complete architectural form, to untie the bounds of convention and intention that give rise to its appearance. Studies on the course will concern the breaking down of the architectural work, and the assembly of the architectural fragment.

Responsible teacher:

Pål Røjgård Harryan

Examiner:

Professor Elizabeth Hatz

SPÅR 3 ALIEN 2 - NORM AND MUTATION

The courses for 2001-2002 will continue some of the lines of investigation from last year, particularly those relating to how identity can be created in architecture by means of reference to the "other". The theme for the year's course is the relation between nature and culture.

In the modern world, all the way from the renaissance to the end of the Modernist period, Nature has been used to provide a kind of foundation for architecture - the idea of a natural order was traditionally used as a guarantee for a separate, and subservient, human and architectural order. At the same time, Nature always had a darker side, and could be used to represent the chaos that stands against human culture. As that which maims and mutilates, Nature ("red in tooth and claw") provided the background against which ideas of human shelter, order and society evolved.

At the beginning of the 21st century, Nature's status as a meta-system that can be used to guarantee a man-made order is under threat. Developments in genetics suggest that we will soon be able to manipulate the rules and relationships of natural development at will. And the strange couplings projected in the imagination of pre-modern man, those centaurs, griffons and mermaids that questioned the boundaries between man and the natural world, are no longer securely fenced within the realm of the mind: the laboratory mouse with its human ear is a chilling reality.

In this course the changing role of Nature for architecture will be considered through design projects, lectures and seminars in the autumn and winter terms.

Project 1 (Autumn term): Nature as order: The Linneum

Students design a building to celebrate and record the achievement of Linné.

Precedents: Terragni's Danteum; Building at New Harmony by Richard Meier; Soane Museum, London; Boulée's monument to Isaac Newton; Daniel Libeskind's writing machines.

Site: either *within* Linné's Trädgård in Uppsala, or *outside* (but visible from) Carl von Linné's farm at Hamarby, or both.

Themes within the course/keywords:

Order versus Chaos; Nature and Culture; Norm and Mutation; Garden and boundary; Models for Classification

Seminars/lectures:

There will be a limited number of lectures from visiting teachers during the course; a reading list will be provided for a series of seminar presentations and discussions.

Teaching emphases:

Models - students to develop techniques for physical models as a mean to communicate ideas

Media - students to develop expertise in one media of their choice through the year

Technical - projects to include technical studies relating to their construction

Criteria for joining course:

The course requires full-time attendance; the will to research and develop the student's own ideas on the subject; and the desire to experiment with and refine means of representation.

Ansvarig lärare (responsible teacher): Univ. lektor **Tim Anstey**

Examinator (examiner): Professor Elizabeth Hatz

Workshop med Jürg Conzett:

ORENA KONSTRUKTIONER (sv)

1 vecka, januari 2002

Vi erbjuder en workshop med den schweiziske ingenjören Jürg Conzett i januari i samarbete med KKH och Konstruktionslära.

Conzetts konstruktioner och makalöst raffinerade broar har gjort honom till en av Europas intressantaste ingenjörer och en eftertraktad medarbetare till arkitekter som Peter Zumthor, Burkhalter&Sumi, Gigon&Guyer, Conrad Clavour, m.fl.

Ansökan med portfölj enligt senare anvisningar

Workshop with Jürg Conzett:

IMPURE CONSTRUCTIONS (eng)

1 week, January 2002

We offer a one week workshop with the Swiss engineer Jürg Conzett in collaboration with the Academy School of Architecture Post Graduate Architectural Course and the department of Building Engineering.

Accessible by application with portfolio only

The Alien.
Byggnaden
som tillgodo-
ser en familjs
grundläggande
behov.

Ett projekt vt 01
av Carl-Fredrik
Danielson och
Peter Emilson.

ARKITEKTUR (ARCHITECTURE):

Professor: Staffan Henriksson

Ävdelningens lärare: Thordis Arrhenius, Meike Schalk,
Weronica Ronnefalk, Ana Betancour och Peter Hasdell

***Arkitekturämnet behandlar
arkitekturens
begrepp och teorier
och deras tillämpning
vid utformning av byggnader
och byggnadskomplex.***

Learning from Monaco,
Arkitektur Spår 1 00-01,
hölls av *Meike Schalk*
i tre perioder:
1. Eventcities
2. Ecotec
3. Structure and Skin

Kursen var ett samarbete
med The University of
East London: *Dencities*,
och behandlade ämnen
som storskalighet, täta
strukturer och komplexa
organisationer.

Valbara program:

SPÅR 1 - URBAN CURATING

Lärare: Univ. lektor Meike Schalk

SPÅR 2 - ARCHITECTURE + URBAN RESEARCH LABORATORY

Lärare: Univ. lektor Ana Betancour + Univ. lektor Peter Hasdell

Kursbeskrivningar:

SPÅR 1 URBAN CURATING (sv)

De senaste fem åren har man kunnat se en trend i att "institutionalisera" aktiviteter som spänner mellan kulturella produktioner och kommersiella intressen. Målet är att förbinda olika områden och yrkeskunnande, inte bara att undersöka nya marknader. Organisationer som *Time institute*, och *Interaktiva institutet* har exempelvis anammat termen och har delvis också institutionaliserat sin organisations struktur.

Innebörden av institution har förändrats: medan politiska institutioner, berörda av maktstrukturer, genom avregleringen av marknaden förlorat inflytande till fördel för ekonomiska institutioner, har starka proteströrelser åter blivit synliga på gatorna. Samtidigt har organisationer som inte är statligt styrda, t ex. Greenpeace, växt sig starkare de senaste åren och har nu fått en roll i beslutsfattandet som viktiga aktörer i världspolitiken.

Institutioner är vanligtvis inte i första hand bundna till en viss plats, men när de väl är där, har de kapaciteten att generera andra aktiviteter i sin omgivning. På motsatt sätt kan vissa platser, gemensamma ting eller aktiviteter, förvandlas till "institutioner", genom vanor som uppstår i olika skala, som "runda bordet" i en viss miljö, kanske ett kafé där en grupp människor träffas regelbundet, och det är ofta svårt att säga var en institution börjar och slutar.

Kursen är uppdelad i tre delar, engagerad i frågan om framtida "institutioner":

- I) Förhållningssätt i ett större sammanhang: organisatorisk
- II) platsbestämd: arkitektonisk
- III) i detalj

Som en del av programmet kommer följande workshops att hållas:

- **The City from Above**, med Helena Mattsson och konstnären Henrik Plenge Jacobson, innefattar medverkan av statliga institutioner, t.ex. polisen, brandkåren, militären och uttryckningsenheter. Vi undersöker den sjätte fasaden av staden, med huvudfrågorna kontroll, politiska institutioner, planering och strategier.
- **The City of Flow: People and goods**, med Doina Petrescu och arkitektstudenter från Sheffield, fokuserar på ämnen som globalisering, migration, hybridisering, identitet, regionalplanering och dess inverkan på städer och utformandet av institutioner.
- **Shopping and Culture** med konstnärerna M. Lewandowska och N. Cummings, utforskar kulturella institutioner som museum och dess relation till konsumtion.
- Workshop med **Time Institute** och **Position Stockholm**.

Mål för de tre perioderna:

- I) utveckling av ett program för och placering av en institution i Stockholm
- II) utformning av en byggnad, som inbegriper och fungerar som en institution
- III) undersökning av struktur och detaljer

Litteratur:

Manuel Castells: *The Informational Society* (I-III), Gilles Deleuze: *Rhizome* och *Nomadology*, Saskia Sassen, Henri Lefebvre: *The Production of Space*, Edward Soja: *Third Space*, Steven Flusty, Mike Davis

Lärare:

Univ. lektor **Meike Schalk** AADipl

Markus Aerni MA ETH

Medarbetare: Malin Zimm, Anna Nyström och Pablo Miranda

TRACK 1 URBAN CURATING (eng)

The last five years have shown a trend in "institutionalising" certain activities that range between cultural production and commercial interests, with the goal of connecting different fields and professionals, not only for exploring new markets. Organisations, like *Time institute* and the *Interactive Institute*, adapt the term and partly institutionalise their organisational structures too. The meaning of institution changed: While political institutions, concerned with power regulations, are losing influence to economic institutions, through the liberalisation of markets, strong resistance movements are visibly re-occurring back to the streets. Simultaneously, non governmental organisations (such as Greenpeace) grew stronger during the last few years and are now moving into decision making processes as important actors of worldpolitics. Institutions are usually not site specific in the first place, but once they are sited, they have the capacity of encouraging new activities in their surroundings. The other way around, certain places, related objects and activities can turn into an "institution," by emerging conventions, on various scales, like a "round table" in a particular environment, a café where a group of people regularly meets, a boules place somewhere, for instance, and it is often difficult to say where an institution starts and ends.

A three part studio, engaged in the question of future "institutions":

- I) considering a larger context: organisational
- II) site specific: architectural
- III) in details

Parts of the program are workshops:

- ***The City from Above***, a workshop, lead by Helena Mattsson and artist Henrik Plenge Jacobson, that involves the participation of state institutions like the police, the fire brigade, the military, emergency units. Explores the sixth facade of the city, issues of control, political institutions, planning and strategies.
- ***The City of Flow: People and Goods***, with Doina Petrescu and students from Sheffield, focuses on issues of globalisation, migration, hybridisation, identity, community planning and their impact on cities and formation of institutions.
- ***The Shopping and Culture workshop*** with artists Lewandowska and Cummings, explores cultural institutions and their relationship to consumption.
- Workshop with ***Time Institute*** and "***Position Stockholm***".

Goals for three periods:

- I) developing a program for and siting of an institution in Stockholm
- II) designing a building that incorporates and acts as an institution
- III) investigating structures and details

Literature encompasses:

Manuel Castells: *The Informational Society* (I-III), Gilles Deleuze: *Rhizome* and *Nomadology*, Saskia Sassen, Henri Lefebvre: *The Production of Space*, Edward Soja: *Third Space*, Steven Flusty, Mike Davis.

Teachers:

Univ. lektor **Meike Schalk** AADipl

Markus Aerni MA ETH

Supported by: Malin Zimm, Anna Nyström and Pablo Miranda.

SPÅR 2 A+URL (Architecture + Urban Research Laboratory)

Introduction

A + URL (Architecture + Urban Research Laboratory), is an intensive two semester post-professional course and postgraduate programme, and diploma course, in architectural design. The programme provides the opportunity to develop advanced approaches and design skills, knowledge and expertise in pursuit of the most pressing technological, cultural, theoretical, and market-driven issues facing contemporary architecture.

Design as research

A + URL sees the design process as a field of research in architectural and urban design aimed at developing alternative strategies and trajectories that can drive and direct new forms of architecture and urbanity.

The point of departure of A + URL is to understand architecture and the city as a dynamic system. Studio projects, design workshops and seminars, will focus on emergent metabolic systems, spatial formations, and new organisational patterns. Modes of working will be tested and develop further considerations of the means of representation and different types of media. The programme will develop project work, research and theses work will focus on the mediated city.

The Mediated City

The mediated city is a new phenomenon involving the emergence of new technologies of connectivity, network, communication and information technology. Additionally while these factors are technological and in many ways not physical, they are modifying economic, social, political aspects as much as they are transforming the physical nature of cities and their relationships across scales whether on the level of the virtual city or on the level of the massive market of mobile phones in third world countries that are changing the role of infrastructure, or on the level of 'network server farms' that invisibly place demands on the city and its resources. These factors are presently debated within sociologists, cultural studies writers and more academic theorists, but are not actively dealt with by architects. We will ask how architects can work with both cities; the physical and the mediated.

The year programme is built up through a sequence of connected studios, seminars, lectures and workshops. It involves regular design based studios and theory lectures that structure theoretical and practical basis of the course. We will concentrate on the relationship between the mediated city and the physical city. This will involve making physical and electronic installations (i.e. sensors) that link physical phenomena to virtual aspects, as well as large-scale strategic proposals and detailed architectural and landscape proposals.

Course Structure:

1. Semester 1

Semester 1 will lead participants through a structured programme. A sequence of connected studios, seminars, and workshops structure the practical and theoretical basis of the programme. The programme places emphasis on the parallel development of studio-based design together with theory issues.

Theoretical content

Lectures and seminar series will structure theoretical content.

Design content

Design studio: ongoing development of research, analysis and design.

Critical reviews

Invited international and local experts and critics provide lectures, seminar series.

Workshops

Workshops will provide external input and additional skills into the design work.

2. Semester 2

Semester 2 focuses on the individual development of theoretical research and design work into a final thesis project that brings together various issues and concerns into one body of work.

Thesis Project / Diploma work (examensarbete)

The thesis project incorporates a portfolio-based project together with a written thesis. The thesis project is set up to allow participants to either develop own concerns or to further the work of the semester 1. Differences between the participants level (MA, diploma or years 5 and years 6) will be taken into account.

Assessment

Students will present their final thesis project to a jury of internationally recognized critics and assessors.

Additional Information:**Study trip**

A study trip will be structured into the course.

Studio and Equipment

Studio space is provided and also access to dedicated computer facilities.

Both are 24-hour access facilities.

A well-equipped woodworking workshop is available.

Organisation:**Course directors**

Peter Hasdell AA Dipl, B.Sc(Arch), B.Sc studies(Computing and film theory), RIBA

Ana Betancour MA Bartlett (History and Theory), MA KTH, SAR

PH + AB

Currently run unit 1 at the Bartlett, Unit 2 KTH and have taught at the Berlage Institute, UEL School London, North London, Kingston, and various other schools.

P.H.A.B. Architects is an architecture practice and multi-disciplinary organisation based in London. The practice work ranges from architectural design to strategic urban planning and cultural planning in Scandinavia, England, Japan and Australia.

Teaching Assistant

A teaching assistant will be employed for the programme.

External Inputs

Invited international recognized critics, lecturers, and guest teachers/workshop leaders provide external input throughout the year.

Collaborations

Collaborations and joint workshops will be held with the AA and the Bartlett in London.

STADSBYGGNAD (TOWN PLANNING):

Professor: Kai Warttinen

Arkitektur är ingen lära utan en aktivitet. Den lånar både från vetenskap och konst. Disciplinen använder vetenskapliga metoder och transparent argumentation, utan att subjektiva val kan bevisas vara absolut sanna eller objektiva.

Arkitektur är inte heller som konst - subjektiv och fri. Den är alltid knuten till användning. Så som konst med användning förvandlas till design eller arkitektur, reduceras arkitektur till konst när den är utan användning. Samhällsintresset - politik, lycka, trygghet, funktion, ekonomi, osv. är grunden för arkitektur. Detta är den första utgångspunkten för studien, den andra är den polariserade aktiviteten, där planering skapar potential och design utarmar den.

Läsåret är indelat i fyra rubriker: under hösten **STAD** och **NOD** och på våren **BAS** och **YTA**. Höstens övergripande tema är **planering** och vårens övningar inordnas i det motsatta begreppet **design**.

STAD *analys & program - inledande kurs, 6p*

Arkitekter har i regel ett naivt och ytligt förhållande till det urbana. Staden reduceras till statiska gatubilder och platsbildningar. Det visuella är resultatet, inte utgångspunkt i försöket att påverka den urbana dynamiken. Det är inte okunnighet i former, material och färger som är grunden till upprepade stadsbyggnadskatastrofer, utan arkitekternas oförmåga att knyta sina projekt som levande delar i det urbana.

Läsårets första sex veckor är ett försök att introducera det komplexa i det urbana. Studenterna delas i grupper om sex. Varje grupp ska analysera tre stadsrutor med fem relevanta egenskaper och kriterier. Analyserna ska motivera program som förbättringar för det urbana. Centralt i uppgiften och i arkitektarbetet överhuvudtaget är, att slagkraftigt illustrera både analysen och det önskade resultatet.

Analysrutorna placeras längs en nord-sydlig axel genom Storstockholm. Programmet för innerstadsrutan skapas ur "platsens behov". Det finns ingen brist på funktioner som kan överleva i innerstaden. Svårigheten är att hitta funktioner som tillför staden något som kollektivt upplevs som motiverande för förändringar.

Programmet som ska illustreras i förortsrutan ska vara baserat på boende. I yttersta rutan (plankton city) ska programmet byggas upp för en stor anläggning baserad på arbete, handel eller underhållning.

NOD *översiktlig planering & centrumdesign - höstperioden, 14p*

Slutet av höstterminen ägnas åt Haninge Centrum. Hur ska kommunen utnyttja sitt läge i Stockholmsregionen; pendeltåg, högskoleetableringar, vattnet och de stora grönytorna alldeles intill centrum? Ska man satsa på stor tillväxt, vilka infrastrukturensatsningar är nödvändiga och hur ska Haninge centrum formas?

BAS *bostadsplanering & lägenhetsdesign - vinterperioden, 10p*

En grundfråga för arkitekter har alltid varit boendet. Efter andra världskriget har man sammanfattat det som en serie av enkla behov och funktioner som ska få sin optimala lösning. Om man idag tittar hur människor äter och värmer upp mat i mikrovågsugnar är slutsatsen att kök inte behövs!

Inledningsuppgiften för vårterminen är, att skapa ett individuellt bostadsobjekt i Stockholm. De ska bilda en bomässa som inte är begränsad till en plats, utan utspridd på olika punkter. Platserna ska tas från höstens analysrutor. Efter miljonprogrammet, mitt i det mångkulturella matutbudet är temat för bomässan "*urban infill and food*". Studion fokuserar på förhållandet mellan det privata och det urbana. Och inom det privata, på det urgamla förhållandet mellan köket och finrum eller så som det senare blev, köket och vardagsrum.

YTA *husdesign & urban design - vårperioden, 10p*

Inriktningen i sista delen av stadsbyggnadsstudion är urban design: samspel med husfasader takformer, ytskikt och möblering på allmänna ytor.

ÖVRIGA VALBARA, FRISTÅENDE PROGRAM 2001-2002

Preliminärt programutbud, i avdelningsordning:

KONSTRUKTIONSLÄRA (BUILDING ENGINEERING):

Professor: Sture Samuelsson

Ämnesansvarig: Bo Göran Hellers

Ämnet behandlar ingenjörskonstens samspel och växelverkan med arkitektur.

Kursbeskrivning:

STORA RUM, 10p ARKITEKTUR - MATERIAL - KONSTRUKTION
Vinterperioden 2002

Målsättning:

Att ge kunskap och färdighet i gestaltning av byggnadsverk med stor spännvidd där sambandet mellan arkitektur och material/konstruktion är av central betydelse för gestaltningen.

Projektinnehåll:

Inom projektet behandlas relationen arkitektur-konstruktion ingående. Stort utrymme ägnas åt uppbyggnad av bärverkssystem inklusive utformning av förband. Alla studier görs i relation till huvuduppgiften som är att rita en byggnad med stor spännvidd. Det innebär att idé- och förslagshandlingar ska upprättas för en stor hallbyggnad för kommunikation, sport, kultur, utbildning eller annat ändamål där behov finns av en byggnad med stor, fri spännvidd. Olika faktorer av stor betydelse för gestaltningen såsom ljus, akustik, färg, mm samt byggnadens placering och värde i omgivningen behandlas också. Undervisningen bedrivs i form av föreläsningar, övningar, seminarier, mm. I seminarieform studeras betydelsefulla arkitekter och deras arbeten. Experiment och modellbyggande, även i stor skala, ger förståelse för konstruktiva principer och för sambandet mellan en byggnads form och olika typer av bärverk. Konstruktioner av material såsom stål, betong, aluminium, trä, glas, etc kommer att behandlas.

Övrigt:

Utöver de ordinarie lärarna medverkar externa föreläsare och assistenter samt forskare från avdelningen. Projektet genomförs i nära samarbete med företag i närliggande branscher. Om tillräcklig finansiering erhålles kommer studieresor och internationella workshops att genomföras.

Fordringar:

Aktiv närvaro i schemalagd undervisning och studiebesök samt godkända inlämningar av seminarie- och projektuppgifter krävs.

Litteratur:

Förteckning över litteratur som stödjer projektarbetet utdelas vid projektstart.

Examinator / Projektledare:
Bo Göran Hellers

Projektledare:
Stefan Nyberg

*Undertak
som
ett skirt flor
kontrasterar
mot
kolossalordningens
limträbalkar
Kanske
är det
daggen
över mon*

GARDERMOEN,
NORGE 1998

WIDE SPAN BUILDINGS ARCHITECTURE - MATERIAL - STRUCTURAL DESIGN Winter period 2002

Aim:

To provide knowledge and skill in the design of buildings with wide spans where the relation between architecture and material/structure is of great importance to the form.

Scope of the project:

In the project the relation between architecture and structure will be discussed. The design of structural systems of different materials including the design of details like connectors will be thoroughly discussed. All studies will be related to a project concerning a wide span building. The main task will be to design a large space building for communication, sport, culture, education or other purpose where a large space is needed. Different elements of great importance for the design like light, acoustics, colour as well as the location of the building and its relation to the context will be included in the design. The education is pursued in form of lectures, practices, seminars and study excursions. In seminars important architects and their work within the area will be reviewed. Experiments and model construction, even in big scale, will give an understanding of form and structural principles. Structures of building materials like steel, concrete, aluminum, wood, glass, etc will be included.

Notes:

Beside the regular tutors from our school, guest lecturers and assistants will also be engaged together with researchers from the department. The project will be carried out in close contact with companies in adjacent branches. In case of sufficient financing, study excursions and international workshops will be carried out.

Requirements:

Active presence at scheduled educational activities and approved project and seminary tasks.

Literature:

A list of literature will be handed out at project start.

Examiner / Project leader :

Bo Göran Hellers

Project leader:

Stefan Nyberg

BEBYGGELSEANALYS (BUILT ENVIRONMENT ANALYSIS):

- inom Institutionen för infrastruktur och samhällsplanering

Kursbeskrivning:

THIRD WORLD HOUSING, 10+10p

Winter and Spring period 2002

Aim

The aim of the course is to give an orientation about the global housing problem in a perspective of current international discussion on sustainable development and social responsibility of professionals. Students who have passed the course should be familiar with key concepts and current theories within the field of global housing and sustainable urban development.

Course description

The course gives an introduction to the questions of housing and urban environment problems in developing countries. The course is based on the declarations from the UN Habitat II conference in Istanbul in 1996, and the Rio Conference for Environment and Development in 1992. The theoretical part includes lectures, seminars, a written exam and preparations for fieldwork. The lectures deal with the following themes: global urbanisation, the occurrence of informal settlements, concepts such as urban sprawl, slum clearance, low-cost housing, core-housing, site-and service, upgrading, enabling strategies, and the role of architects/planners, NGOs, and local authorities in housing. A four weeks' field study in a developing country is part of the course. The fieldwork will focus on problems concerning substandard, informal settlements; urban sprawl, inadequate infrastructural services, segregated settlement patterns and sustainable urban planning. Design tasks are determined in co-operation with local experts and non-government organisations.

Course requirements

To fulfill the course requirements students have to give acceptable answers in the written exam, attend lectures, seminars and excursions and produce acceptable designs.

Literature

A compendium of recent literature within the field will be the basis of design tasks and of the written exam. The literature includes:

- Hamdi, Nabeel: *Housing without Houses. Participation, Flexibility, Enablement*, Intermediate Technology Publications 1995.
- Vestbro, Dick Urban (ed): *The role of design and planning professionals for solving the global housing problem, Report from a Workshop at the Conference "Challenges for Science and Engineering in the 21st Century"*, Stockholm 2001.
- Vestbro, Dick Urban: *The Relevance of Classical Modernism in Architecture and Town Planning to Developing Countries*, 2000.
- Chrisna du Plessis: *The Links Between Crime Prevention and Sustainable Development*, Open House International.

Responsible teacher

Professor **Dick Urban Vestbro**,
Div. of Built Environment Analysis, Dept. of Infrastructure and Planning

THE SWEDISH HOUSING MODEL, 10p

Spring period 2002

Aim

The aim of the course is to provide insights into the development and present state of the Swedish housing model and its manifestations in house design during various periods in Swedish history. Functional, spatial and aesthetic qualities of houses are analysed in the context of societal and cultural changes in society. Exercises comprise the design of apartment blocks with the aim of exploring the qualities and development potential of various house types.

Main content

The theoretical part of the course includes lectures, seminars, study visits and a written examination about the rise and gradual transformation of the Swedish housing model. It includes orientations about preferred house types, changes in habits related to housing, the demands of various categories of people on built environment and theories about factors influencing house form. A special emphasis will be given to the strong position of the Swedish modernist housing doctrine and its present position in debate and housing practice.

The practical part consists of a major exercise to design an urban neighbourhood with 60-120 apartments on a selected Stockholm site, focusing on the implication of house types upon spatial and other qualities of apartments. This task is supplemented by a study tour to housing areas of different kinds, a small field study focusing on urban typologies in Stockholm and a site disposition sketch.

Literature

The main textbook and basis for written examination will be:

- Krantz, Birgit: "A historical review of housing research", in Thiberg, Sven (ed): *Swedish Housing Design and Research*, the Building Research Council T8:1985.
- Sundberg, Agneta: *The search for the good life. The suburban line - from utopia to reality*, summary and conclusion of a dissertation in Building Function Analysis, School of Architecture, KTH, 1992.
- Hallberg, G & A Thiberg: "Respect the basic demands", in Thiberg, Sven (ed): *Swedish Housing Design and Research*, the Building Research Council T8:1985.
- Björklund, Eva: *Good Nordic Housing*, the Nordic Council of Ministers, Copenhagen 1995.
- Vestbro, Dick Urban: "From Central kitchen to community co-operation - Development of Collective Housing in Sweden", in *Open House International* Vol 17, No 2 (1992)

Responsible teachers

Professor **Dick Urban Vestbro**
Dr **Rolf Johansson**,
Built Environment Analysis, Dept. of Infrastructure and Planning

LANDSKAPSARKITEKTUR (LANDSCAPE ARCHITECTURE):

Professor: Gunilla Bandolin

Kursbeskrivningar:

LANDSKAP 1

FLÖDEN 1 - gata

Vinterperioden 2002

Vi studerar stadens flöden, stadens sekvenser av offentliga rum. Studenten formulerar själv, efter egna eller gruppvisa studier, sitt projekt. Regelbundna föreläsningar och seminarier kommer att hållas i landskapsteori / landskapshistoria.

Frågeställningar:

Hur fungerar egentligen de offentliga parkerna, gatorna, gathörnen, torgen, köpcentren, externetableringarna? Vilka använder dem? Trafikplanering och ideologi. De offentliga rummen som en rättvisefråga. Säkerheten och de offentliga rummen. Offentlighet i olika kulturkretsar, t.ex. islam. "Public service" i de offentliga rummen.

Mål:

Slutresultatet är ett designprojekt.
Det egna arbetet dokumenteras fortlöpande i en portfölj.

LANDSKAP 2

FLÖDEN 2 - anläggningar

Vårperioden 2002

Vi studerar större anläggningar i landskapet; tex motorvägar, flygplatser ur ett flödes och landskapsperspektiv. Studenten formulerar själv efter egna eller gruppvisa studier, sitt projekt. Regelbundna föreläsningar och seminarier kommer att hållas i landskapsteori / landskapshistoria.

Frågeställningar:

Hur ser landskapet egentligen ut? Vad har hänt i landskapet?
Vilka spår kan uttydas? Kan man designa utsikter?
Att skapa landskapets metaforer och sammanhållande figurer.
Hastighet och skala.

Mål:

Slutresultatet är ett designprojekt.
Det egna arbetet dokumenteras fortlöpande i en portfölj.

Årskurs 5 (Fifth year):

Årskurs 5 (Fifth year):

Det femte året

innehåller kurser i vetenskapsteori och forskningsmetodik, en uppsats, ett experimentellt gestaltungsprojekt och examensarbetet. Meritvärdering och pedagogisk vägledning sker genom Arkitekturskolans studieråd. För examensarbetet finns särskilda bestämmelser.

Kursbeskrivningar:

1) Utrednings- och utvecklingsmetodik 3+3+3=9p

Inledande kurs för årskurs 5, 20/8 - 26/10 2001

- < Vetenskapsteori, 3p
- < Forskningsmetodik, 3p
- < Uppsats, 3p

Kursen är en läs- och skrivkurs och behandlar arkitekturteoretiska och arkitekturkritiska frågor. Dessutom är syftet med kursen att bibringa kursdeltagarna grundläggande färdigheter i utrednings- och utvecklingsmetodik. Kursen omfattar en för alla deltagare gemensam föreläsnings- och seminarierie. Däremot kommer arbetet med analys, tolkning och beskrivning att ske i smågrupper, som var och en kommer att tilldelas en handledare. I vissa moment kommer dock handledarna och deras respektive grupper att samverka i större grupper, dock inte mer än 15-16 personer.

- En inledande skrivuppgift kommer att utgöras av en reflekterande och kritisk text om den studerandes nyss genomgångna studietid, innefattande även de omständigheter som ledde fram till hans yrkesval.
- En andra skrivuppgift är en snabb och kort recension av en fritt vald uppsats eller artikel.
- En tredje skrivuppgift utgörs av en kvalificerad utredning, utformad som en mycket bred programutredning inför det examensarbete som studenten kommer att genomföra senare under samma läsår.

Lärare:

Thordis Arrhenius, Gunilla Bandolin, Ana Betancour, Victor Edman, Catharina Gabrielson, Katja Grillner, Björn Hellström, Bobo Hjort, Olof Hultin, Rolf Johansson, Lars Marcus, Johan Mårtelius, Lars Rattamaa, Dick Urban Vestbro, Kerstin Wickman, Malin Zimm.

För godkänt på kursen krävs aktiv närvaro (75 %) på föreläsningar och seminarier, samt godkända skrivuppgifter.

Kursansvarig:

Professor Jerker Lundequist

2) NSBK (Nya stadsbyggnadskontoret), Experimentell design, 11p

- ett stadsbyggnadsprojekt i samarbete med Färgfabriken

Uppgiften

Under höstterminen utarbetas strategier för hur Stockholm skall växa. Enligt Regionplane- och trafikkontorets prognoser kommer Storstockholm att växa med upp till 600.000 invånare inom 30 år. Men beredskapen för att möta förändringarna är låg. Tillgängliga planinstrument är otillräckliga för att möta förändringarna och som en följd riskerar de formfaktorer som styr infrastruktur och arkitektur att bli alltmer irrelevanta.

Hur skall Stockholm kunna växa till en stad för 600.000 nya stockholmare, som förutom att bo kommer att arbeta, utbilda sig, handla, gå på krogen och roa sig. De kommer att slänga sina sopor, parkera sina bilar, använda vatten, avlopp och el. De kommer att behöva allmänna platser där de kan samlas, mötas och manifesteras sig. Någonstans där de kan ta flyget, tåget eller båten. Dessa nya stockholmare kommer att behöva någonstans att föda sin barn och att dö, någonstans att döpa sina barn, gifta sig och begravas. De behöver någonstans att dra sig undan och någonstans där de kan att visa upp sig, platser att festa och platser att sörja. De behöver en större stad.

Det nya stadsbyggnadskontorets uppgift är att återta planeringsinitiativet.

NSBK etableras i Färgfabrikens lokaler i Liljeholmen, där också en workshop, Stockholm at Large, ska äga rum med inbjudna svenska och internationella gäster. Workshopen övergår till en utställning med seminarier.

Upplägg

Under första delen av terminen består arbetet av en analys, dels av den faktiskt existerande staden, dels av konsekvenserna av den tillväxt som är uppgiftens förutsättning för att på så sätt finna utvecklingsbara frågor.

Inför Stockholm at Large sammanställs resultatet av det första skedet.

Efter seminariet består arbetet av att utforma det Nya Stockholm i vid bemärkelse och att finna strategier för förändring och tillväxt. Detta redovisas med delinlämning vecka 46 och slutredovisning och kritik vecka 51.

Metod

Kursen är ett experimentellt designarbete, förberedande inför examensarbete och eventuella forskarstudier. Det betyder att arbetets metodik kommer att diskuteras och i det ingår att precisera sin forskningsfråga, att skaffa kunskap om andra liknande projekt, att vara orienterad om användbara metoder och att tillägna sig en teoretisk begreppsapparat för området. Arbetet kommer att bedrivas självständigt och i grupp och kontinuerligt prövas i seminarier.

Kursen har formen av en process, där strukturen är skapad så att den tillåter att frågeställningar och arbetssätt utvecklas under kursens gång, i dialog mellan lärare och elever. Frågeställningar och utgångspunkter prövas från olika utgångspunkter och infallsvinklar, snarare än att arbeta med givna svar och föreställningsmodeller.

Ansvariga lärare (responsible teachers):

Ola Andersson och **Krister Lindstedt** KTH, **Jan Åman** Färgfabriken

Examinator (examiner):

Professor Staffan Henriksson

EXAMENSARBETE 20p

Diploma work / Thesis

1) Övergripande regler och riktlinjer för examensarbete 20p inom arkitekturutbildningen (Gäller from 01-04-09)

Denna interna föreskrift grundar sig på:

- Rektors beslut dnr 930-0661-94, doss 50
- Rektors beslut nr 516/99, dnr 930-549-99, doss 20
- Rektors beslut nr 318/01, dnr 930-524-01, doss 50

Bakgrund

Övergripande regler och riktlinjer för examensarbeten har diskuterats i en arbetsgrupp bestående av prorektor för utveckling av utbildningen, lärare, representant för de studerande samt administrativ personal. Syftet är att höja kvaliteten på de examensarbeten som utförs vid KTH.

Rektor har beslutat att

Fastställa övergripande regler och riktlinjer för examensarbete 20p inom arkitektutbildningen enligt nedan.

Förslag till examensarbetsämne ges av institutionen på initiativ av en ämnesföreträdare (det innebär att ett examensarbetsämne 20p får ett kursnummer). Examensarbetsämnen skall ha en kursplan enligt bestämmelserna i högskoleförordningen (se KTH-handbok II, flik 9.1). Examensarbetsämnet (kursen) inrättas av utbildningsnämnden. Examensarbetet skall - oavsett inom vilket ämne det utförs - behandla arkitektoniska problemställningar och kunna diskuteras i arkitektoniska termer. Examinationsrutinerna skall i tillämpliga delar anknyta till direktiv 85/384/EEC (det europeiska arkitektdirektivet) och till de rekommendationer som har utfärdats i anknytning till detta.

Examensarbetet skall utgöra en del av en ämnesfördjupning på 80 poängsnivån (D-nivå) för att uppfylla kraven för arkitektexamen (Master of Architecture). Det innebär att examensarbetet i normalfallet skall genomföras inom arkitekturskolans ämnesområde. Om den studerande önskar utföra examensarbete inom annat ämnesområde skall detta godkännas av programansvarig.

Det åligger Arkitekturskolan, genom dess utbildningsnämnd eller annat särskilt inrättat organ, att tillse att den studerande har den ämnesfördjupning som avses ovan innan examensarbetet påbörjas. Allmänt gäller att studenten skall ha uppnått 160 poäng och att alla obligatoriska utbildningsmoment (basutbildningen) skall vara avklarade. De valfria momenten skall, tillsammans med basutbildningen, ha en sammansättning som uppfyller kraven i direktiv 85/384/EEC. Undantag från kravet på uppnådda 160 poäng kan beviljas med upp till 5% av poängsumman.

Examinator för examensarbetet skall vara en lärare anställd vid KTH. Examinator är vanligtvis också handledare men kan även utse annan person att handleda examensarbetet.

Examensarbetet skall genomföras individuellt eller i grupp om högst tre studerande. Om arbetet utförs i grupp skall examinator tillse att varje studerandes arbetsinsats motsvarar kraven för individuellt examensarbete.

Examensarbetet skall normalt utföras på KTH. Arbetet får även utföras på annan högskola, men då efter KTH:s regler och med en examinator som är knuten till KTH. Programansvarig kan i enstaka fall medge att examensarbetet utförs och examineras enligt annan högskolas regler.

Examensarbetet är en kurs, som kan bestå av flera moment om totalt 20 poäng. Det innebär att examensarbetet skall motsvara 20 veckors heltidsstudier. Examensarbetet får inte inkludera andra kurser (kurser med eget kursnummer). Examensarbetet kan inkludera moment såsom seminarier, informationssökning, auskultationer eller andra inslag, som examinator eller handledare bedömer lämpliga. Arbetet skall ge träning i ett vetenskapligt arbetssätt med kritisk värdering, analys och syntes.

Den aktuella examensuppgiften skall redovisas vid ett examensseminarium. Där skall examinanden presentera en sk diplomportfölj bestående av:

- a) Den aktuella examensuppgiften
- b) Två andra arbeten från utbildningens senare del, bearbetade för att ingå i diplomportföljen. Arbetena kan ha utförts vid de högre årskurserna vid KTH eller under utbytesstudier vid annan högskola.

Examensseminariet skall vara öppet och arbetet skall bedömas av en speciellt utsedd kritikergrupp ("examensjury"). Examinationsförfarandet skall i tillämplig mån anknytas till de rekommendationer som utfärdats till direktiv 85/384/EEC.

Innan examinator godkänner att examensarbetet läggs fram för slutbedömning vid examensseminariet skall arbetet granskas vid ett slutseminarium med examinator, ev handledare, minst en inbjuden kritiker och om möjligt även med doktorander och andra examinander inom ämnet. Slutseminariet skall hållas i god tid före examensseminariet.

Dokumentationen/rapporten om examensarbetet skall registreras på institutionen och även finnas tillgänglig på arkitekturbiblioteket. Stor omsorg skall läggas på utformningen av denna. Omfattningen av det som skrivs beror av arbetets karaktär. Texten bör skrivas på svenska eller engelska, med en sammanfattning på det andra språket. Undantagsvis kan examensuppgiften skrivas på ett tredje språk, då med en sammanfattning på både svenska och engelska.

Tidsgräns för examensarbetets genomförande kan komma att införas.

För examensarbeten kan mera detaljerade regler och riktlinjer utfärdas. Generella sådana utfärdas av Arkitekturskolans utbildningsnämnd medan särskilda regler/riktlinjer för ett visst examensarbetsämne skall utformas gemensamt av ämnesföreträdare/examinator och Arkitekturskolans utbildningsnämnd, samt i förekommande fall godkännas av den berörda institutionsstyrelsen.

2) Lokala tillämpningsregler

Regler för examensarbeten vid Arkitekturskolan, KTH

utformade som komplement till KTHs övergripande regler och riktlinjer

Inom KTHs Arkitekturskola är examensarbetet en fritt vald, självdefinierad och självprogrammerad uppgift som ska behandla arkitektoniska problemställningar och kunna diskuteras i arkitektoniska termer. Examensarbetet ska visa att studenten tillägnat sig förmågan att självständigt bedriva ämnesutveckling inom arkitekturområdet.

Följande beslut innebär ett förtydligande av de riktlinjer som tillämpats vid Arkitekturskolan sedan 1995, då systemet med jurybedömning infördes.

Syftet är att etablera klara och enhetliga principer för formaliteterna kring examensarbetena, och att i större utsträckning göra examensarbetena till ett kollektivt ansvar för arkitekturutbildningen som helhet.

Beslut

För att påbörja ett examensarbete krävs att 160 poäng uppnåtts. Efter särskild prövning i Arkitekturskolans studieråd kan undantag beviljas, dock högst med 5% av poängsumman. Innan examensarbetet påbörjas ska följande handlingar vara granskade och godkända av studierådet:

Betygsutdrag som visar fullgjorda kurser och uppnådda poäng

Studentens portfölj

Förslag till uppgiftsformulering och tidplan för examensarbetet

Namn på handledare och examinator

Ändringar under pågående examensarbete ska godkännas av studierådet.

3) Råd och anvisningar

Den svenska arkitektexamen omfattar fr 180 poäng. Den studerande får dock frivilligt utöka utbildningen till fem år (200p) och får då detta noterat i examensbeviset.

Från och med antagningen hösten 2001 läggs utbildningsplanen upp som en femårig utbildning. Formellt omfattar examen dock fortfarande bara 180p, även för dem som skrivs in från ht 01.

1. Portföljbedömningen

Innan exjobbet påbörjas lämnas portföljen till studierådet för bedömning:

Portföljen ska innehålla alla projekt, mm som studenten har gjort på skolan från tredje årskursen och uppåt, inklusive gäststudier vid andra skolor.

Förutom portföljen ska ett förslag eller utkast till exjobb redovisas för studierådet, med förslag på examinator / handledare. Texten kan vara mer eller mindre detaljerad, men frågan kan också lämnas öppen till studierådet att ge förslag på någon lämplig examensuppgift.

Externa tips om lämpliga exjobb brukar sättas upp på anslagstavlan.

Portföljen och förslag/utkast till exjobb lämnas till Martha Bernalt någon dag före studierådets portföljbedömning.

Studierådet

Portföljen bör vara i minst format A3 och omfatta mellan 10 och 20 sidor. Studierådet har skolans uppdrag att bedöma om portföljen har den kvalitet som behövs för att studenten ska kunna påbörja examensarbetet.

Ofta tillstyrker rådet förslagen till exjobb, men det kan också förekomma rekommendationer om en viss inriktning för att kompensera en del svagheter.

2. Examinator, handledare och ämnesval

Om studierådet tillstyrker förslag till exjobb är det bara att börja, annars ska examensarbetet vidareformuleras. Studievägledningen kan kontaktas för hjälp med att tolka studierådets omdömen.

Studierådet får löpande information hur det går för de påbörjade arbetena.

Examinator

En av skolans professorer eller en lärare inom professors ämnesområde. Examinator är den lärare som är akademiskt ansvarig för att examensarbetet görs på ett sätt som fyller kvalitetskraven och som avgör när arbetet är redo för slutligt godkännande. Om examensjuryn föreslår kompletteringar är det examinator som ska bedöma vad och hur mycket som ska göras.

Handledare

Hjälper och stödjer examinandan så att arbetet går framåt.

Examinator kan själv vara handledare, men ofta utser examinator en särskild handledare som ska vara knuten till skolan. Externa personer får inte vara handledare. Det finns däremot inte något hinder mot att använda utomstående arkitekter och andra som referens- och kontaktpersoner under arbetets gång.

Ämnesval

Examensarbetet ska enligt KTHs regler genomföras inom Arkitekturskolans ämnesområde. Det ska behandla arkitektoniska problemställningar och kunna diskuteras i arkitektoniska termer.

Högskolan markerar med detta att examensarbetet inte behöver vara ett traditionellt byggnadsprojekt, men att det oavsett ämnesval alltid ska ha en arkitektonisk inriktning. Detta innebär, generellt sett, att antingen examinator eller handledare bör vara knuten till något av de mer centrala arkitekturämnena. Avsikten är att examinandan ska kunna få det stöd han eller hon har rätt att kräva. Om arbetet har någon alldeles speciell profilering kan det vara lämpligt att involvera ytterligare någon person med sådana specialkunskaper.

3. Registrering i LADOK:

Varje exjobb ska registreras vid starten. En särskild blankett fylls i tillsammans med vald examinator. Förutom titel och tidplan ska arbetets syfte eller målsättning formuleras, dock inte alltför omfattande. Syftet kommer sedan att finnas med som bakgrundsinformation inför juryns inläsning.

Texten ska lämnas till examinator på diskett eller via e-post, enligt anvisningar. Registreringsblanketten ska sedan skrivas under av examinator och lämnas till ansvarig sekreterare.

Slutseminarium

Minst tre veckor före examenstillfället ska ett slutseminarium hållas.

På skolans webbsida och på anslagstavlan vid kansliet ska den senaste informationen om exjobb och examensdagar finnas tillgänglig.

